

**SPRAWOZDANIE NA TEMAT
WYPŁACALNOŚCI I KONDYCJI FINANSOWEJ**

na dzień 31.12.2018 roku

TUZ Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych

Spis treści

Słownik	4
Podsumowanie	6
Podstawa sporządzenia	6
Działalność Towarzystwa	6
Wyniki operacyjne	6
System zarządzania	7
Profil ryzyka	7
Wycena do celów wypłacalności	7
Zarządzanie kapitałem	7
A. Działalność i wyniki operacyjne	8
A.1 Działalność	8
A.2 Wynik z działalności ubezpieczeniowej	10
A.3 Wynik z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej)	11
A.4 Wyniki z pozostałych rodzajów działalności	13
A.5 Wszelkie inne informacje	13
B. System zarządzania	14
B.1 Informacje ogólne o systemie zarządzania	14
B.2 Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji	22
B.3 System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności	24
B.4 System kontroli wewnętrznej	26
B.5 Funkcja audytu wewnętrznego	27
B.6 Funkcja aktuarialna	27
B.7 Outsourcing	28
B.8 Wszelkie inne informacje	29
C. Profil ryzyka	31
C.1 Ryzyko aktuarialne	31
C.2 Ryzyko rynkowe	34
C.3 Ryzyko kredytowe	34
C.4 Ryzyko płynności	35
C.5 Ryzyko operacyjne	35
C.6 Pozostałe istotne ryzyka	37
C.7 Wszelkie inne informacje	37
D. Wycena do celów wypłacalności	38

D.1	Aktywa.....	39
D.2	Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe.....	44
D.3	Inne zobowiązania.....	48
D.4	Alternatywne metody wyceny.....	50
D.5	Wszelkie inne informacje.....	50
E.	Zarządzanie kapitałem.....	51
E.1	Środki własne.....	51
E.2	Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy.....	52
E.3	Zastosowanie podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności.....	52
E.4	Różnice między formułą standardową a stosowanym modelem wewnętrznym.....	52
E.5	Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności.....	52
E.6	Wszelkie inne informacje.....	52
	Załączniki.....	53

Słownik

Dyrektywa WII – Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II);

EIOPA – Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (ang. European Insurance and Occupational Pensions Authority);

Formuła standardowa – podstawowa metoda obliczania kapitałowego wymogu wypłacalności określona przez Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II);

Grupa TUZ – grupa podmiotów składająca się z:

- a) podmiotu posiadającego udziały kapitałowe w Towarzystwie;
- b) podmiotów powiązanych podmiotu posiadającego udziały kapitałowe w Towarzystwie;
- c) podmiotów, w których podmiot posiadający udziały kapitałowe w Towarzystwie lub podmioty powiązane tego podmiotu posiadają udziały kapitałowe;

MCR – minimalny wymóg kapitałowy w systemie WII;

PSR – Polskie Standardy Rachunkowości: ustawa o rachunkowości (Dz.U. z 2016 r. poz. 1047, z późn. zm.) oraz wydane na jej podstawie przepisy wykonawcze w tym rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 kwietnia 2016 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji (Dz. U. z 2016 r. poz. 562);

QRT – kwartalne i roczne ilościowe formularze sprawozdawcze;

SCR – kapitałowy wymóg wypłacalności w systemie WII;

SFCR – Sprawozdanie na temat wypłacalności i kondycji finansowej (Solvency and Financial Condition Report)

Rozporządzenie Ministra Finansów – Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji z dnia 12 kwietnia 2016 r. (Dz.U. z dnia 2016 r. poz. 562);

Rozporządzenie delegowane – rozporządzenie delegowane z dnia 10 października 2014 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II) z późn. zm.;

Rozporządzenie wykonawcze dotyczące SFCR – rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/2452 z dnia 2 grudnia 2015 r. ustanawiające wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do procedur, formatów i wzorów formularzy dotyczących sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE;

Sprawozdanie finansowe – sprawozdanie finansowe sporządzone zgodnie z PSR

System WII – całość wymogów następujących aktów prawnych oraz wytycznych organów nadzoru: dyrektywa WII, ustawa o działalności ubezpieczeniowej, rozporządzenie delegowane, rozporządzenia wykonawcze oraz wytyczne EIOPA oraz KNF;

Towarzystwo – TUZ Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych;

Ustawa o biegłych rewidentach – ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz.U. z 2017, poz. 1089, z późn. zm.);

Ustawa o rachunkowości – ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 396 z późn. zm.);

Ustawa – Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1170, z późn. zm.);

Wytyczne EIOPA – Wytyczne EIOPA dotyczące sprawozdawczości i publicznego ujawniania;

Zasady ładu korporacyjnego – Zasady ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych wydane przez KNF, obowiązujące od 1 stycznia 2015 roku.

Podsumowanie

Podstawa sporządzenia

Sprawozdanie na temat wypłacalności i kondycji finansowej na dzień 31 grudnia 2018 roku i za rok obrotowy kończący się tego dnia zostało sporządzone w celu wypełnienia wymogu art. 284 Ustawy. Układ sprawozdania jest zgodny z załącznikiem XX rozporządzenia delegowanego, z zastrzeżeniem, że ujawniane są wyłącznie informacje mające zastosowanie do działalności prowadzonej przez Towarzystwo.

Sprawozdanie na temat wypłacalności i kondycji finansowej zostało sporządzone zgodnie z przepisami:

- ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej;
- rozporządzenia delegowanego;
- wytycznych EIOPA;
- rozporządzenia wykonawczego dotyczącego SFCR.

Stosownie do przepisów Ustawy, rozporządzenia delegowanego oraz wytycznych EIOPA wyceniono aktywa i zobowiązania inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, które prezentowane są według ich wartości godziwej. Przypadki, w których zastosowano uproszczenia nie powodują istotnego zniekształcenia prezentowanych w niniejszym Sprawozdaniu informacji.

Wycena rezerw techniczno-ubezpieczeniowych została wykonana w oparciu o przepisy Ustawy, rozporządzenia delegowanego oraz wytycznych EIOPA dotyczących wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Wartość środków własnych została ustalona na podstawie Ustawy, rozporządzenia delegowanego oraz wytycznych EIOPA w sprawie klasyfikacji środków własnych.

SCR obliczany jest na podstawie formuły standardowej, wykorzystywanej do regularnego wyznaczania wymogu kapitałowego dla Towarzystwa. Podstawowym celem jest pełne pokrycie ryzyk związanych z działalnością bieżącą oraz tą podjętą w kolejnych 12 miesiącach. Wszystkie obliczenia dotyczące modułów i podmodułów ryzyka oparte są na metodach zdefiniowanych w rozporządzeniu delegowanym.

Działalność Towarzystwa

Priorytetem działalności Towarzystwa w 2018 roku było utrzymanie prawidłowych stosunków finansowych w zakresie ustawowych wskaźników wypłacalności, przede wszystkim zapewnienie zgodności z minimalnym wymogiem wypłacalności oraz kapitałowym wymogiem wypłacalności. Towarzystwo w 2018 roku kontynuowało rozpoczęty w 2017 roku plan naprawczy, który doprowadził do sytuacji, że w całym 2018 roku wymóg kapitałowy SCR był pokryty środkami własnymi. Dodatkowo działania podjęte przez Towarzystwo w 2018 roku miały na celu ograniczenie profilu ryzyka Towarzystwa oraz wzmocnienie jego sytuacji kapitałowej. I przyniosły one zamierzony efekt.

Wyniki operacyjne

W 2018 roku wynik na działalności Towarzystwa uległ poprawie. Towarzystwo prowadzi stałą analizę portfela w celu optymalizacji sprzedaży. Najwięcej pracy Towarzystwo włożyło w poprawę wyniku na linii biznesowej nr 4. Po dokładnej analizie portfela przeprowadzono restrukturyzację ryzyk wraz z przebudową parametrów

mających bezpośredni wpływ na składkę. W linii biznesowej nr 9 Towarzystwo ograniczyło sprzedaż na całym portfelu. W roku 2019 Towarzystwo planuje dalszą modyfikację taryf oraz rozwój sprzedaży ubezpieczeń dobrowolnych.

System zarządzania

System zarządzania oparty jest o strukturę organizacyjną Towarzystwa, która wspiera działania podejmowane przez Towarzystwo. W 2018 roku miały miejsce zmiany osobowe w składach organów statutowych oraz zmiany osobowe osób pełniących nadzór nad funkcjami kluczowymi.

Profil ryzyka

Z uwagi na model działalności Towarzystwa, największy wpływ na wielkość SCR wyznaczonego formułą standardową, miały ryzyko niewykonania zobowiązań przez kontrahenta i ryzyko operacyjne w ubezpieczeniach majątkowo-osobowych. Szczegółowe informacje dotyczące profilu ryzyka Towarzystwa zostały opisane w części C.

Wycena do celów wypłacalności

Towarzystwo wycenia aktywa i zobowiązania według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych aktywów lub zobowiązań.

Towarzystwo wycenia rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w wartości, którą Towarzystwo musiałoby zapłacić, gdyby dokonywało natychmiastowego przeniesienia swoich praw i zobowiązań umownych na inny zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji (zakład odniesienia). Szczegóły dotyczące metod wyceny oraz różnic w stosunku do sprawozdań finansowych zostały opisane w części D.

Zarządzanie kapitałem

Funkcjonujący w Towarzystwie proces zarządzania kapitałem opiera się o podstawową zasadę: utrzymanie docelowego współczynnika wypłacalności powyżej poziomu określającego apetyt na ryzyko.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Towarzystwo spełniało wymogi wypłacalności i posiadało dopuszczone środki własne na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności. Kapitałowy wymóg wypłacalności wyniósł 61 208 tys. zł przy dopuszczonych środkach własnych na poziomie 84 302 tys. zł, co zapewniło współczynnik pokrycia wymogu kapitałowego na poziomie 138%.

A. Działalność i wyniki operacyjne

A.1 Działalność

A.1.1 Podstawy prawne i zakres działalności

Towarzystwo działa na podstawie Zezwolenia Ministra Finansów na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie działu II – pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe, nr M.F.FI/1389b/AU/BK/2001 wydanego w dniu 25 lipca 2003 roku. Towarzystwo uzyskało wpis do Krajowego Rejestru Sądowego w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy w Warszawie w dniu 25 sierpnia 2003 r., pod numerem KRS 0000171062. Sprzedaż polis rozpoczęto 01 września 2003 r.

Siedziba Towarzystwa znajduje się w Warszawie przy ul. Bokserskiej 66.

A.1.2 Organ Nadzoru

Organ Nadzoru odpowiedzialny za nadzór finansowy nad Towarzystwem: Komisja Nadzoru Finansowego, Piękna 20, 00-549 Warszawa.

A.1.3 Biegły rewident Towarzystwa

Przemysław Koblak nr ewidencyjny 13416, działający w imieniu firmy audytorskiej PKF Consult Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k., nr na liście 477, ul. Orzycka 6 lok. 1 B, 02-695 Warszawa.

A.1.4 Istotne linie biznesowe Towarzystwa

Zgodnie z wpisem do rejestru podstawowym przedmiotem działalności Towarzystwa jest prowadzenie i organizowanie działalności ubezpieczeniowej i z nią związanej w zakresie pozostałych ubezpieczeń osobowych oraz ubezpieczeń majątkowych - dział II, w szczególności w następujących grupach:

- grupa 01 – ubezpieczenia wypadku, w tym wypadku przy pracy i choroby zawodowej (linia biznesowa 2);
- grupa 02 – ubezpieczenie choroby (linia biznesowa 1);
- grupa 03 – ubezpieczenie casco pojazdów lądowych, z wyjątkiem pojazdów szynowych (linia biznesowa 5);
- grupa 07 – ubezpieczenie przedmiotów w transporcie (linia biznesowa 6);
- grupa 08 – ubezpieczenie szkód spowodowane żywiołami (linia biznesowa 7);
- grupa 09 – ubezpieczenie pozostałych szkód rzeczowych nie ujętych w poprzednich grupach (linia biznesowa 7);
- grupa 10 – ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej wszelkiego rodzaju, wynikającej z posiadania i użytkowania pojazdów lądowych z napędem własnym (linia biznesowa 4);
- grupa 13 – ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej nie ujętej w grupie 10–12 (linia biznesowa 8);
- grupa 14 – ubezpieczenie kredytu (linia biznesowa 9);
- grupa 15 – gwarancja ubezpieczeniowa (linia biznesowa 9);
- grupa 16 – ubezpieczenia finansowe, w tym utraty zysków (linia biznesowe 12);
- grupa 17 – ubezpieczenia ochrony prawnej (linia biznesowe 10);

- grupa 18 – ubezpieczenia świadczenia pomocy na korzyść osób, które popadły w trudności w czasie podróży lub podczas nieobecności w miejscu zamieszkania (linia biznesowe 11);
- Towarzystwo dodatkowo prezentuje renty z grupy 10 ubezpieczeń w linii biznesowej 34.

Podane wyżej linie biznesowe zgodne są z załącznikiem nr 1 do Rozporządzenia delegowanego.

Towarzystwo prowadzi działalność ubezpieczeniową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Istotne linie biznesowe dla Towarzystwa z punktu widzenia jego działalności to:

- linia biznesowa 4;
- linia biznesowa 7;
- linia biznesowa 9.

Towarzystwo działa na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

A.1.5 Struktura właścicielska

Strategicznym udziałowcem Towarzystwa jest p. Andrzej Szymanowski zamieszkały w Polsce.

Tabela 1. Główni udziałowcy Towarzystwa wg stanu na dzień 31.12.2018 r.

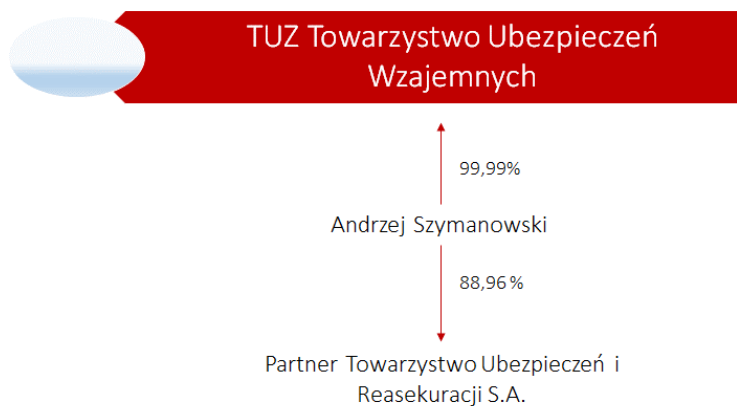
lp	Nazwa / nazwisko i imię członka TUZ TUW	Liczba udziałów	Liczba udziałów uprzywilejowanych	Wartość opłaconych udziałów	Struktura kapitału	Procent głosów na WZU
		w szt.	w szt.	w tys. zł	w proc.	w proc.
1	2	3	4	5	6	7
1	Szymanowski Andrzej	16 794 099	16 794 099	167 940,99	100,00%	100,00%
2	Szymanowska Alicja	1	1	0,01	0,00%	0,00%
R a z e m		16 794 100	16 794 100	167 941	100%	100%

Kapitał podstawowy Towarzystwa na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosił 167 941 tys. zł i dzielił się na 16 794 10 udziałów po 10 złotych każdy udział, wszystkie udziały mają status uprzywilejowanych.

A.1.6 Struktura kapitałowa

Struktura grupy, w skład której wchodzi Towarzystwo według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku została przedstawiona poniżej:

STRUKTURA GRUPY,
W SKŁAD KTÓREJ WCHODZI TOWARZYSTWO

A.2 Wynik z działalności ubezpieczeniowej

Porównanie wyniku technicznego i ogólnego Towarzystwa za rok 2018 do roku 2017:

<i>Dane netto w tys.</i>	2018	2017
Składki przypisane	83 584	81 901
Składki zarobione	76 550	85 335
Odszkodowania i świadczenia	17 334	44 910
Koszty administracyjne	13 437	12 235
Koszty likwidacji szkód	9 370	18 746
Koszty akwizycji	57 168	64 151
Koszty ogólne	4 127	5 460
Pozostałe koszty techniczne	7 000	-43 955
Wynik techniczny	-9 297	-74 727
Przychody z lokat	3 416	3 781
Pozostałe	318	15 348
Wynik ogólny	-5 563	-55 598

Porównanie wyniku technicznego Towarzystwa w podziale na istotne linie biznesowe z jednoczesnym wskazaniem grup ubezpieczeń Działu II, według których odbywa się sprawozdawczość finansowa zgodna z PSR przedstawiono w poniższej tabeli:

		GR					Ogółem
		GR 1	GR 10	GR 3, 4	GR 8, 9	GR 14, 15	
		Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów / Income protection insurance	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych	Pozostałe ubezpieczenia pojazdów / Other motor insurance	Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych	Ubezpieczenia kredytów i poręczeń	
		C0020	C0040	C0050	C0070	C0090	C0200
Składki przypisane / Premiums written	w tys. zł						
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0110	9 547	119 982	13 916	40 267	2 230	200 813
Udział zakładu reasekuracji	R0140	0	96 516	7 550	9 235	1 081	117 229
Netto	R0200	9 547	23 466	6 366	31 032	1 149	83 584
Składki zarobione / Premiums earned							
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0210	9 091	116 071	10 574	38 160	6 928	195 286
Udział zakładu reasekuracji	R0240	0	99 696	7 143	7 922	1 200	118 736
Netto	R0300	9 091	16 375	3 431	30 238	5 728	76 550
Odszkodowania i świadczenia / Claims incurred							
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0310	1 775	45 485	7 241	12 732	2 413	71 912
Udział zakładu reasekuracji	R0340	0	43 501	4 641	3 937	2 257	54 577
Netto	R0400	1 775	1 984	2 600	8 795	157	17 334
Koszty administracyjne / Administrative expenses							
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0610	525	8 191	866	2 630	391	13 437
Netto	R0700	525	8 191	866	2 630	391	13 437
Koszty likwidacji szkód / Claims management expenses							
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0810	181	13 695	750	1 649	373	17 138
Udział zakładu reasekuracji	R0840	0	6 734	242	438	311	7 768
Netto	R0900	181	6 961	508	1 211	62	9 370
Koszty akwizycji / Acquisition expenses							
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0910	2 506	29 915	2 632	14 378	3 101	57 168
Netto	R1000	2 506	29 915	2 632	14 378	3 101	57 168
Koszty ogólne / Overhead expenses							
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R1010	529	6 648	771	2 231	124	11 127
Netto	R1100	529	6 648	771	2 231	124	11 127
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych 2018		3 624	-18 892	-2 528	2 186	2 822	-9 297
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych 2017		3 235	-69 209	-3 059	-6 204	-1 101	-74 727
Różnica rok 2018-2017		389	50 317	532	8 390	3 923	65 430

Wynik techniczny Towarzystwa wg sprawozdania finansowego za 2018 rok wyniósł – 9 297 tys. zł (strata) i poprawił się o 65 430 tys. zł w stosunku do straty w rachunku technicznym w roku 2017 wynoszącej – 74 727 tys. zł. Wszystkie linie biznesowe zanotowały polepszenie wyniku finansowego. W przypadku Linii nr 4 tj. Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych poprawa wyniku technicznego związana jest z działaniami naprawczymi (m.in. poprawa taryfy).

Zaprezentowane linie biznesowe (2,4,7,9) w w/w tabeli w roku 2018 stanowią 80% całkowitego przypisu Towarzystwa w składce zarobionej w wysokości 61 432 tys. zł (wraz z rezerwą na ryzyka niewygasłe) oraz 79% w wysokości 26 704 tys. zł w pozycji odszkodowania i świadczenia (wraz z kosztami likwidacji).

W roku 2018 Towarzystwo odnotowało stratę techniczną w linii biznesowej: Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych (grupa 10) w wysokości – 18 892 tys. zł, która była o 69 209 tys. zł niższa niż w roku 2017. Zgodnie ze strategią w roku 2018 Towarzystwo ograniczając profil ryzyka ubezpieczeniowego zmniejszyło sprzedaż ubezpieczeń w tej linii biznesowej. W roku 2018 w stosunku do roku 2017 składka brutto spadła o 9% do poziomu 119 982 tys. zł, a składka zarobiona brutto spadła o 19% do poziomu 116 071 tys. zł. Wpływ na wynik techniczny spadku składki zarobionej w tej linii biznesowej w roku 2018 został częściowo skompensowany poprzez niższe odszkodowania i świadczenia (wraz z kosztami likwidacji) oraz niższą sumę poniesionych kosztów w stosunku do roku 2017.

W roku 2018 Towarzystwo w linii biznesowej: Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych (grupa 8 i 9) zanotowało dodatni wynik techniczny w kwocie 2 186 tys. zł, który jest wyższy od osiągniętego w roku 2017 o 8 390 tys. zł. Składka zarobiona na udziale własnym w tej kategorii w roku 2018 spadła o 1 673 tys. zł tj. 5% w porównaniu do roku 2017. Wartość odszkodowań i szkód na udziale własnym (z kosztami likwidacji)

w tej linii biznesowej spadła o 7 432 tys. zł tj. 43% w roku 2018 w stosunku do 2017 roku osiągając wielkość 10 006 tys. zł (wraz z kosztami likwidacji) w roku 2017.

W roku 2018 Towarzystwo w linii biznesowej: Ubezpieczenia kredytów i poręczeń (grupa 14 i 15) uzyskało dodatni wynik techniczny w kwocie 2 822 tys. zł, który jest wyższy od osiągniętego w roku 2017 o 3 923 tys. zł. Składka zarobiona na udziale własnym w tej kategorii w roku 2018 spadła o 2 301 tys. zł tj. o 29% w porównaniu do roku 2017. Wartość odszkodowań i szkód na udziale własnym w tej linii biznesowej spadła o 3 588 tys. zł tj. 94% w roku 2018 w stosunku do 2017 roku osiągając wielkość 219 tys. zł (wraz z kosztami likwidacji).

A.3 Wynik z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej)

W 2018 roku Towarzystwo prowadziło działalność lokacyjną inwestując: w obligacje emitowane przez jednostki samorządu terytorialnego, obligacje skarbowe terminowe, lokaty w bankach oraz jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych. Ponadto, Towarzystwo pobierało pożytki ekonomiczne z nieruchomości komercyjnej, której jest współwłaścicielem. Realizując strategię bezpiecznego inwestora wraz z zachowaniem wysokiego stopnia płynności portfela lokacyjnego Towarzystwo dokonało zmiany struktury swojego portfela inwestycyjnego. Na koniec grudnia 2018 roku posiadało lokaty w:

- depozytach bankowych w instytucjach bankowych o bardzo dobrym lub dobrym ratingu;
- obligacjach emitowanych lub poręczonych przez jednostki samorządu terytorialnego lub związki jednostek samorządu terytorialnego;
- obligacjach Skarbu Państwa;
- nieruchomości komercyjnej.

Poniższa tabela prezentuje uzyskane wyniki z działalności lokacyjnej w roku 2018 oraz 2017 wykazane w ogólnym rachunku zysków i strat (przed przeniesieniem do rachunku technicznego). Wynik netto z działalności lokacyjnej w roku 2018 wyniósł 3 485 tys. zł w porównaniu do wyniku uzyskanego w roku 2017 w wysokości 3 934 tys. zł. Wskaźnik rentowności z działalności lokacyjnej w 2018 roku kształtował się na poziomie 1,4% i uległ zmniejszeniu w stosunku do roku 2017, w którym to wynosił 1,7%.

WYNIKI DZIAŁALNOŚCI LOKACYJNEJ (w tys.)	2018	2017
II. Przychody z lokat	5 900	6 103
1. Przychody z lokat w nieruchomości	2 096	1 885
2. Przychody z lokat w jednostkach podporządkowanych	0	0
2.1. z udziałów i akcji	0	0
2.2. z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	0	0
2.3. z pozostałych lokat	0	0
3. Przychody z innych lokat finansowych	3 804	4 207
3.1. z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	0	0
3.2. z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	3 557	3 711
3.3. z lokat terminowych w instytucjach kredytowych	248	495
3.4. z pozostałych lokat	0	0
4. Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	0	0
5. Wynik dodatni z realizacji lokat	0	11
III. Nie zrealizowane zyski z lokat	0	4
V. Koszty działalności lokacyjnej	2 415	2 174
1. Koszty utrzymania nieruchomości	2 415	1 840
2. Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	0	0
3. Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	0	0
4. Wynik ujemny z realizacji lokat	0	333
VI. Nie zrealizowane straty na lokatach	0	0
WYNIKI DZIAŁALNOŚCI LOKACYJNEJ	3 485	3 934

A.4 Wyniki z pozostałych rodzajów działalności

Towarzystwo w roku 2018 nie dokonało znaczących operacji w obszarze pozostałych rodzajów działalności. Towarzystwo nie posiada zawartych umów leasingowych.

A.5 Wszelkie inne informacje

Poniżej przedstawiono podsumowanie wyniku finansowego netto w roku 2018 i porównanie do 2017 roku.

Ogólny rachunek zysków i strat	tys. zł	2018	2017
Wynik techniczny		-9 297	-74 727
Wynik z działalności lokacyjnej		3 416	3 781
Pozostała działalność operacyjna		318	15 348
Podatek dochodowy		0	0
Wynik finansowy netto (strata)		-5 563	-55 598

Ogólny rachunek zysków i strat według sprawozdania finansowego za 2018 rok wykazuje stratę w wysokości 5 563 tys. zł w porównaniu do roku 2017, w którym Towarzystwo poniosło stratę w wysokości 55 598 tys. zł.

B. System zarządzania

B.1 Informacje ogólne o systemie zarządzania

Obowiązujący w Towarzystwie system zarządzania, w tym organizacja, jest adekwatny do skali działalności, zakresu realizowanych funkcji, skali i złożoności ryzyk i wspiera skutecznie realizację celów strategicznych oraz bieżących celów biznesowych i operacyjnych.

W ramach systemu zarządzania w Towarzystwie funkcjonują:

1. Rada Nadzorcza;
2. Zarząd;
3. Osoby pełniące inne kluczowe funkcje;
4. Komitety:
  - a. Komitet Ryzyka;
  - b. Komitet Zarządzania Ryzykiem Inwestycyjnym oraz Aktywami i Pasywami;
  - c. Komitet Produktowy;
  - d. Komitet Szkodowy;
  - e. Komitet ds. Technologii Informacyjnej i Bezpieczeństwa Środowiska Teleinformatycznego.

B.1.1 Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza jest organem władz Towarzystwa i sprawuje stały nadzór nad działalnością Towarzystwa we wszystkich dziedzinach jego działalności.

Regulamin Rady Nadzorczej określa jej organizację, sposób wykonywania czynności, skład, sposób powoływania Rady Nadzorczej, zadania i zakres działalności oraz sposób jej zwoływania i prowadzenia obrad.

Do zadań i obowiązków Rady Nadzorczej należą sprawy określone w odpowiednich przepisach prawnych i statucie, a w szczególności:

1. ocena rocznego sprawozdania finansowego,
2. badanie sprawozdania Zarządu z działalności Towarzystwa,
3. badanie wniosków Zarządu w sprawie podziału nadwyżki bilansowej albo pokrycia strat,
4. składanie Walnemu Zgromadzeniu corocznego pisemnego sprawozdania z wyników oceny i badania o których mowa w pkt. 1-3,
5. zatwierdzanie zasad organizacji Związków Wzajemności Członkowskiej,
6. wybieranie na wniosek Zarządu biegłego rewidenta do przeprowadzania badania sprawozdania finansowego, nie później niż na miesiąc przed upływem roku obrachunkowego, za który badanie musi być przeprowadzone,
7. uchwalanie przewidzianych w statucie regulaminów,
8. ustalanie wysokości wynagrodzenia dla członków Zarządu,
9. dokonywanie z upoważnienia Walnego Zgromadzenia zmian o charakterze redakcyjnym w podejmowanych uchwałach,
10. podejmowanie uchwał w sprawie dopłat i ich zwrotu,

11. uchwalanie regulaminu Komitetu Audytu oraz powoływanie i odwoływanie jego członków,
12. zatwierdzanie strategii działalności Towarzystwa.

Według stanu na dzień 01 stycznia 2018 roku skład osobowy Rady Nadzorczej Towarzystwa przedstawiał się następująco:

1. Andrzej Szymanowski – Przewodniczący,
2. Elżbieta Zięcik – Wiceprzewodniczący,
3. Rafał Kukliński,
4. Krzysztof Lenard,
5. Katarzyna Niezgoda,
6. Robert Midura.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku skład osobowy Rady Nadzorczej Towarzystwa przedstawiał się następująco:

1. Andrzej Szymanowski – Przewodniczący,
2. Elżbieta Zięcik – Wiceprzewodniczący,
3. Krzysztof Lenard,
4. Katarzyna Niezgoda,
5. Robert Midura,
6. Andrzej Piotr Niedbalski.

Komitet Audytu

Rada Nadzorcza powołała Komitet Audytu oraz wybrała ze swojego grona Członków Komitetu Audytu:

1. Pana Roberta Midura,
2. Pana Andrzeja Szymanowskiego,
3. Pana Andrzeja Piotra Niedbalskiego.

Komitet Audytu ma charakter doradczy i opiniodawczy wobec Rady Nadzorczej i został powołany w celu zwiększenia efektywności wykonywania przez Radę Nadzorczą czynności nadzorczych w zakresie monitorowania procesu sprawozdawczości finansowej Towarzystwa, czynności rewizji finansowej w Towarzystwie oraz efektywności systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego i systemu zarządzania ryzykiem w Towarzystwie.

Zgodnie z Regulaminem Komitetu Audytu zadaniami wynikającymi z nadzorowania procesu sprawozdawczości finansowej Towarzystwa, audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem są w szczególności:

1. monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej,
2. monitorowanie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem,
3. monitorowanie wykonywania czynności rewizji finansowej,
4. monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, w szczególności pod kątem zmiany biegłego rewidenta, poziomu otrzymywanego wynagrodzenia i innych powiązań z Towarzystwem.

Pan Robert Midura został wskazany przez Radę Nadzorczą jako Członek posiadający wiedzę i umiejętności w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych w rozumieniu art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (dalej

jako ustawa o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym) oraz jako Członek niezależny w rozumieniu art. 129 ust. 3 ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym.

Pan Andrzej Szymanowski został wskazany przez Radę Nadzorczą jako Członek posiadający wiedzę i umiejętności w zakresie branży, w której działa w rozumieniu art. 129 ust. 5 ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym.

Pan Andrzej Piotr Niedbalski został wskazany przez Radę Nadzorczą jako Członek niezależny w rozumieniu art. 129 ust. 3 ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym.

B.1.2 Zarząd

Zarząd Towarzystwa jest organem zarządzającym i wykonawczym Towarzystwa działającym na podstawie Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, Statutu Towarzystwa oraz Regulaminu Zarządu Towarzystwa. Regulamin Zarządu określa zakres działania Zarządu Towarzystwa, w szczególności strukturę, zadania i tryb podejmowanych decyzji. Kompetencje Zarządu obejmują wykonywanie wszystkich czynności koniecznych do realizacji zadań Towarzystwa, określonych w Statucie Towarzystwa, uchwałach Walnego Zgromadzenia i Rady Nadzorczej oraz reprezentowanie Towarzystwa we wszystkich czynnościach sądowych i pozasądowych, a także zarządzania majątkiem Towarzystwa z wyłączeniem uprawnień zastrzeżonych dla innych organów Towarzystwa.

Zarząd Towarzystwa składa się od 1 (jednego) do 5 (pięciu) członków Zarządu, w tym z Prezesa Zarządu. Prezesa Zarządu, pozostałych członków Zarządu, w tym wiceprezesów Zarządu powołuje i odwołuje Rada Nadzorcza. Począwszy od 11 stycznia 2019 roku członek Towarzystwa posiadający więcej niż 75 procent udziałów w kapitale zakładowym Towarzystwa zgodnie z art. 26 ust. 2 Statutu TUZ Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych w brzmieniu nadanym uchwałą Nr 6 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Członków TUZ Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych z dnia 31 sierpnia 2018 r., zarejestrowanym w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 11 stycznia 2019 r. jest uprawniony do powołania lub odwołania Prezesa Zarządu oraz pozostałych członków Zarządu, w tym wiceprezesów Zarządu.

Do zadań Zarządu należą w szczególności:

1. sprawy z zakresu zwykłych czynności dokonywanych przez członków Zarządu, jeżeli prowadzeniu ich jednoosobowo przed ich podjęciem sprzeciwi się choćby jeden z pozostałych członków Zarządu,
2. sprawy przekraczające zakres zwykłych czynności,
3. wszystkie sprawy wnoszone na posiedzenie Rady Nadzorczej i Walnego Zgromadzenia, za wyjątkiem spraw należących do szczególnych kompetencji Rady Nadzorczej i Walnego Zgromadzenia,
4. zwołanie Walnego Zgromadzenia oraz posiedzeń Rady Nadzorczej w przypadkach określonych ustawą o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej,
5. zaciąganie zobowiązań lub dokonywanie rozporządzeń przekraczających wartość 200.000 złotych – po uprzednim uzyskaniu zgody Rady Nadzorczej – za wyjątkiem transakcji związanych z lokowaniem aktywów Towarzystwa w depozyty bankowe, jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych, obligacje skarbowe i komunalne oraz bony skarbowe oraz umów ubezpieczenia lub gwarancji ubezpieczeniowych,
6. ustalanie organizacji Towarzystwa, w tym tworzenie jednostek organizacyjnych oraz ustalanie szczegółowego zakresu działania centrali, oddziałów i innych jednostek organizacyjnych,
7. ustalanie aktów wewnętrznych, w tym w szczególności regulaminów, o których mowa w ustawie o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej,
8. ustalenia planów ekonomiczno-finansowych,
9. wewnętrzny podział pracy członków Zarządu,

10. podejmowanie decyzji o zwolnieniach grupowych na podstawie ustawy z dnia 13.03.2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników,
11. uchwalanie taryf składek ubezpieczeniowych i ich zmian,
12. ustalanie indywidualnych stawek ubezpieczeniowych lub udzielanie bonifikat dla członków Towarzystwa,
13. ustalanie taryf składek dla poszczególnych Związków Wzajemności Członkowskiej,
14. zatwierdzanie ogólnych warunków ubezpieczenia i dokonywanie zmian w ogólnych warunkach ubezpieczenia.

Według stanu na dzień 1 stycznia 2018 roku w skład Zarządu wchodził:

1. Piotr Zadrożny – Prezes Zarządu,
2. Marcin Łuczyński – Członek Zarządu,
3. Radosław Róžański – Członek Zarządu.

KNF decyzją z dnia 27 marca 2018 roku (sygn. DLU-WSO.6032.10.2018) wyraziła zgodę na powołanie Pana Marcina Łuczyńskiego na Członka Zarządu odpowiedzialnego za zarządzanie ryzykiem w Towarzystwie.

W dniu 24 kwietnia 2018 roku Rada Nadzorcza odwołała Pana Radosława ze składu Zarządu oraz z pełnienia funkcji Członka Zarządu Towarzystwa. Jednocześnie Rada Nadzorcza z dniem 1 maja 2018 roku powołała Pana Dawida Piaseckiego do składu Zarządu oraz do pełnienia funkcji Członka Zarządu Towarzystwa.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku niniejszego sprawozdania w skład Zarządu wchodził:

1. Piotr Zadrożny – Prezes Zarządu,
2. Marcin Łuczyński – Członek Zarządu,
3. Dawid Piasecki – Członek Zarządu.

Szczegółowy zakres odpowiedzialności członków Zarządu Towarzystwa według stanu na koniec 2018 roku przedstawia struktura organizacyjna opisana w dziale „Struktura organizacyjna”.

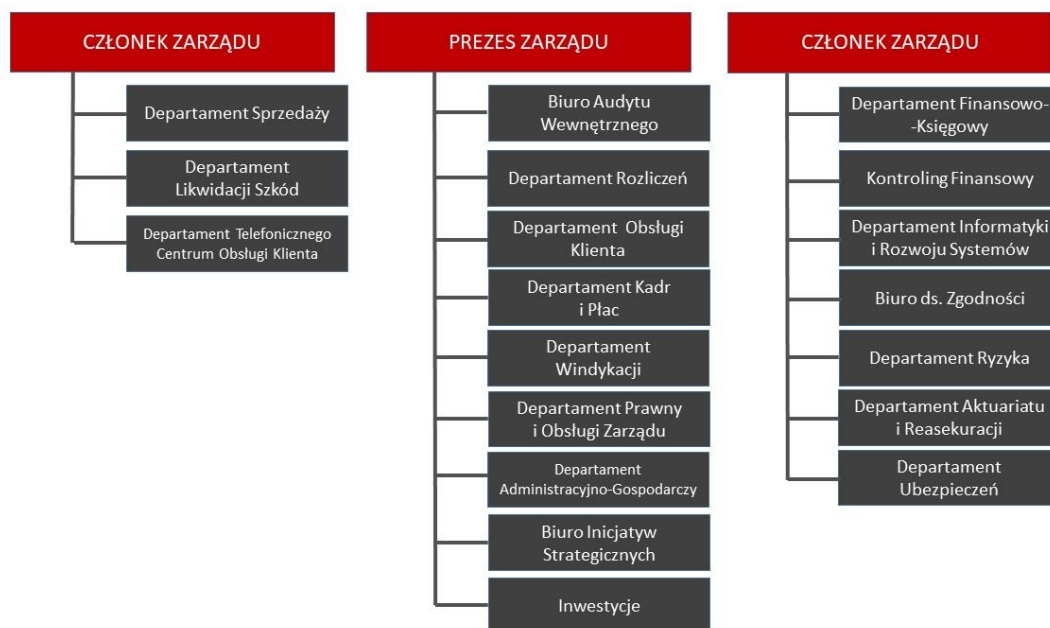
B.1.3 Struktura organizacyjna

Towarzystwo prowadzi działalność w ramach funkcjonującej struktury organizacyjnej:

1. Centrala: Zarząd i komórki organizacyjne Centrali z siedzibą w Warszawie;
2. Terenowa sieć sprzedaży, którą na koniec 2018 roku tworzyły 2 oddziały zgrupowane w pięciu Regionach zarządzanych przez Dyrektorów Regionalnych:
  - Region Centralny;
  - Region Północny;
  - Region Zachodni;
  - Region Południowy;
  - Region Warszawa;

Dodatkowo wsparciem sprzedaży jest grupa TOP Agentów oraz instytucje pośrednictwa finansowego nadzorowane przez Dyrektora ds. Kluczowych Partnerów.

Struktura organizacyjna została określona w załączniku numer 1 do Regulaminu organizacyjnego obowiązującego w Towarzystwie i przedstawia się następująco:

Poza Komitetem Audytu utworzonym przez Radę Nadzorczą, w Towarzystwie funkcjonują następujące komitety:

- Komitet Ryzyka,
- Komitet Produktowy,
- Komitet Zarządzania Ryzykiem Inwestycyjnym oraz Aktywami i Pasywami,
- Komitet Szkodowy,
- Komitet ds. Technologii Informatycznej i Bezpieczeństwa Środowiska Teleinformatycznego.

Do głównych i podstawowych zadań **Komitetu Ryzyka** należą:

1. uczestnictwo w procesie tworzenia i aktualizacji dokumentacji związanej z określeniem Strategii Zarządzania Ryzykiem, a także innych dokumentów związanych z Systemem Zarządzania Ryzykiem,
2. odpowiedzialność za monitorowanie ekspozycji na ryzyko operacyjne, w tym monitorowanie ekspozycji na ryzyka raportowane w procesie samooceny ryzyk, zdarzenia operacyjne oraz wskaźniki KRI,
3. dokonywanie, nie rzadziej niż raz w roku, przeglądu ryzyka operacyjnego w kontekście akceptowalnego poziomu ryzyka oraz zatwierdza działania optymalizujące System Zarządzania Ryzykiem pod względem efektywności i skuteczności dla osiągnięcia celów Towarzystwa oraz wymagań organów nadzoru,
4. analiza informacji na temat obszarów technologii informatycznej i bezpieczeństwa teleinformatycznego Towarzystwa, na podstawie raportów przekazywanych przez Departament Informatyki i Rozwoju Systemów,
5. działalność, jako organ opiniodawczo – doradczy Zarządu, w zakresie zagadnień dotyczących zarządzania ryzykiem powodzi, a w szczególności mających związek z identyfikacją, oceną, kontrolą, monitorowaniem i raportowaniem ryzyka powodzi,
6. analiza istotnego ryzyka dotyczącego działalności Towarzystwa, w szczególności w zakresie nowych przedsięwzięć i inicjatyw strategicznych,

7. w przypadku zidentyfikowanych istotnych ryzyk opiniowanie, weryfikacja i rekomendacja zasadności wdrożenia efektywnych środków kontroli:
  - a. wyznaczanie właścicieli ryzyk i osób odpowiedzialnych za wdrożenie lub monitorowanie efektywności środków kontroli wraz terminami przeglądu lub wdrożenia,
  - b. przedstawianie Zarządowi do zatwierdzenia rekomendacji w zakresie modyfikacji ryzyka działania, projektów lub pojedynczych zadań,
  - c. rozstrzygnięcie ewentualnych konfliktów priorytetyzacji działań ograniczających ryzyko.
8. opiniowanie materiałów, raportów cyklicznych i innych informacji powiązanych z zarządzaniem ryzykiem, które są raportowane do Zarządu, Komitetu Audytu, wysyłane do organów nadzoru lub do pracowników Towarzystwa,
9. przyjmowanie, od jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za wdrożenie nowego produktu lub dokonanie istotnych zmian w oferowanym produkcie, informacji dotyczących decyzji związanych z zatwierdzeniem przez Zarząd nowego produktu lub dokonaniem istotnych zmian w oferowanym produkcie,
10. podejmowanie innych decyzji związanych z ryzykiem lub wydawanie rekomendacji dotyczących problematyki ryzyka,
11. zapewnienie działania Towarzystwa w opartej na mocnych podstawach kulturze ryzyka.

Do głównych i podstawowych zadań **Komitetu Produktowego** należy:

1. ustalanie krótkoterminowych i długoterminowych celów rozwoju produktów
2. bieżący monitoring produktów w zakresie:
  - a. sprzedaży w tym realizacji planów sprzedażowych,
  - b. wyników szkodowości i częstotliwości powstawania szkód,
  - c. wyników technicznych (kosztów akwizycji, pozostałych kosztów reasekuracji),
  - d. systemu prowizyjnego,
3. analiza konkurencyjności produktów w porównaniu z rynkiem.

Zadania **Komitetu Zarządzania Ryzykiem Inwestycyjnym oraz Aktywami i Pasywami**:

1. W zakresie aktywów i pasywów - celem jest zarządzanie aktywami i pasywami poprzez wpływanie na kształtowanie struktury bilansu Towarzystwa i pozycji pozabilansowych w sposób sprzyjający osiągnięciu optymalnego wyniku finansowego, oraz w szczególności:
  - a. wdrażanie procedur służących identyfikacji i ocenie różnych rodzajów niedopasowania między aktywami i pasywami, przynajmniej w zakresie terminów i walut;
  - b. wdrażanie procedur i metodyki związanych z ograniczaniem poszczególnych ryzyk;
  - c. podejmowanie decyzji dotyczących ograniczania poziomu ryzyk do ram wyznaczonych przez apetyt na ryzyko, wskazanie potencjalnego wpływu odpowiednich technik ograniczania ryzyka na zarządzanie aktywami i pasywami;
  - d. akceptacja limitów na ryzyko (rynkowe, płynności) oraz limity inwestycyjne;
  - e. rekomendacje do zatwierdzenia przez Zarząd: opis metody stosowanej przy przeprowadzaniu testów warunków skrajnych i testów scenariuszy oraz określenie częstotliwości przeprowadzania tego rodzaju testów;
  - f. wydawanie rekomendacji w zakresie:
    - kształtowania struktury bilansu, modelu finansowego i założeń do planu finansowego oraz potrzeb kapitałowych;

- zasad zarządzania ryzykiem (rynkowym, płynności) oraz kapitałem rzeczywistym i ekonomicznym;
  - zasad polityki cenowej w poszczególnych obszarach biznesowych.
2. W zakresie zarządzania ryzykiem inwestycyjnym - celem jest uczestniczenie w procesie inwestycyjnym głównie poprzez zatwierdzanie strategii inwestycyjnych, nadzorowanie procesu inwestycyjnego, określanie i monitorowanie limitów inwestycyjnych, w szczególności limitów dotyczących ryzyka rynkowego i płynności, oraz w szczególności:
- a. określanie poziomu bezpieczeństwa, jakości, płynności, rentowności i dostępności jaki Towarzystwo chce uzyskać w odniesieniu do całego portfela aktywów i sposobu dojścia do tego poziomu;
  - b. podejmowanie decyzji w zakresie określania limitów ilościowych dotyczących aktywów i ekspozycji, w tym również ekspozycji pozabilansowych;
  - c. wdrożenie procedur umożliwiających przeprowadzenie odpowiedniej wyceny aktywów inwestycyjnych oraz ich weryfikację;
  - d. wdrożenie procedur służących monitorowaniu realizacji inwestycji i przeprowadzanie ich przeglądu;
  - e. wdrażanie procedur wyboru aktywów, których zastosowanie leżałoby w najlepszym interesie ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia.

Do głównych i podstawowych zadań **Komitetu Szkodowego**:

1. Analiza i omówienie bieżącej pracy Departamentu Likwidacji Szkód,
2. Przekazanie informacji i raportów statystycznych innym komórkom organizacyjnym,
3. Uzgodnienia pomiędzy Departamentem Likwidacji Szkód a innymi departamentami w zakresie dostosowania zasad pracy, procesów itp.,
4. Omawianie i uzgadnianie inicjatyw poprawiających pracę Departamentu Likwidacji Szkód.

Do głównych i podstawowych zadań **Komitetu ds. Technologii Informacyjnej i Bezpieczeństwa Środowiska Teleinformatycznego** należą:

1. Wskazywanie strategicznych kierunków rozwoju w zakresie bezpieczeństwa informacji i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego,
2. Ustalanie podziału prac w zakresie organizacji obszaru technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego,
3. Opiniowanie dokumentacji dotyczącej bezpieczeństwa informacji i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego,
4. Dokonywanie weryfikacji dokumentacji obszaru technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego pod kątem zgodności z aktualnymi potrzebami organizacji,
5. Przekazywanie do Zarządu wniosków wymagających rozstrzygnięcia przez Zarząd,
6. Współpraca przy opracowywaniu Strategii rozwoju i bezpieczeństwa teleinformatycznego,
7. Wykonywanie innych zadań zleconych przez Zarząd.

B.1.4 Zadania i obowiązki osób nadzorujących kluczowe funkcje

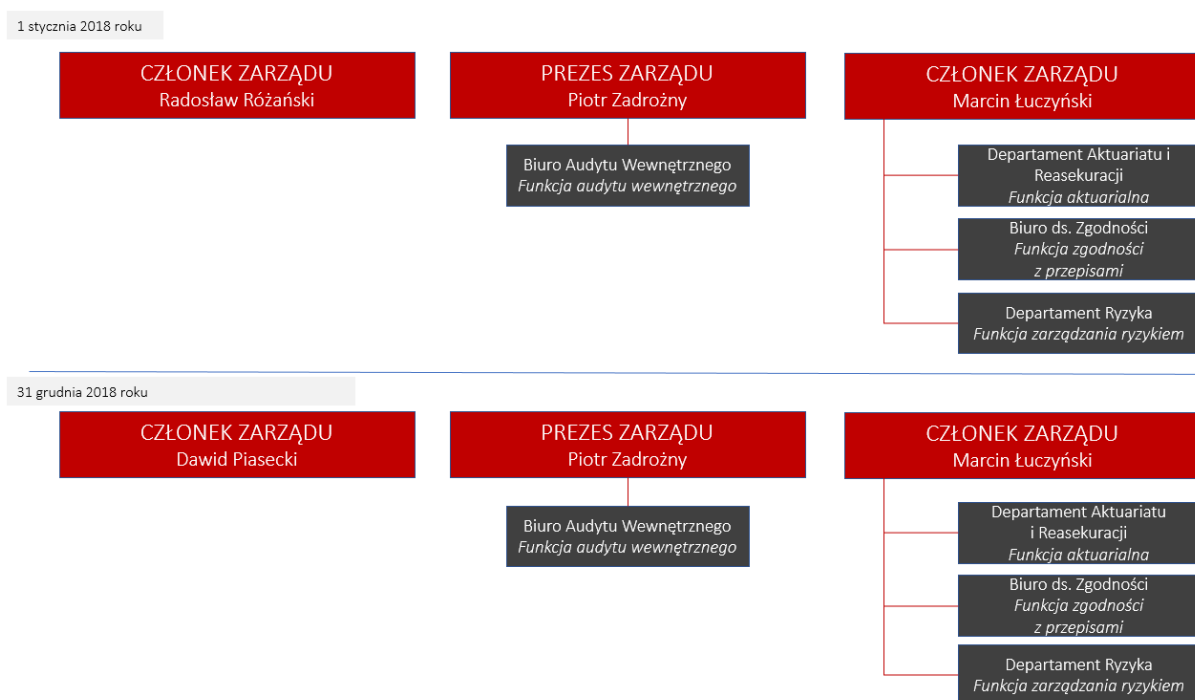
Osobami pełniącymi kluczowe funkcje w Towarzystwie są członkowie Zarządu, członkowie Rady Nadzorczej oraz osoby nadzorujące w Towarzystwie inne funkcje kluczowe:

1. funkcja aktuarialna;
2. funkcja zarządzania ryzykiem;
3. funkcja zgodności z przepisami;
4. funkcja audytu wewnętrznego.

Towarzystwo jako osoby nadzorujące inne kluczowe funkcję, wskazało:

- a) funkcję zarządzania ryzykiem – Dyrektora Departamentu Ryzyka;
- b) funkcję zgodności z przepisami – Dyrektora ds. Zgodności;
- c) funkcję audytu wewnętrznego – Kierownika Biura Audytu Wewnętrznego;
- d) funkcję aktuarialną – Dyrektora Departamentu Aktuariatu i Reasekuracji.

Schemat organizacyjny Towarzystwa z 2018 roku odzwierciedlający zmiany w nadzorze organizacyjnym sprawowanym przez członków Zarządu nad funkcjami kluczowymi:

B.1.5 System wynagradzania

Członkowie Rady Nadzorczej Towarzystwa nie otrzymują wynagrodzenia zmiennego zależnego od wyników Towarzystwa. W 2018 roku członkowie Rady Nadzorczej nie otrzymywali stałego miesięcznego wynagrodzenia.

Zgodnie z przyjętymi regulacjami wewnętrznymi za ustalanie wysokości wynagrodzenia dla członków Zarządu odpowiada Rada Nadzorcza Towarzystwa, natomiast wynagrodzenia pracowników są ustalane przez Zarząd.

Warunki wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń mających związek z pracą dla pracowników wskazane zostały w Regulaminie wynagradzania pracowników Towarzystwa. Postanowienia Regulaminu stosuje się wobec wszystkich pracowników bez względu na rodzaj umowy o pracę i zajmowanego stanowiska, jednak nie dotyczy on osób wchodzących w skład Zarządu Towarzystwa. Każdy pracownik zostaje zapoznany z treścią Regulaminu w momencie podjęcia zatrudnienia, a jego oświadczenie w tej sprawie załącza się do akt osobowych.

W okresie sprawozdawczym nie miały miejsca istotne transakcje zawarte z głównymi udziałowcami, osobami wywierającymi znaczący wpływ na Towarzystwo w tym członkami Zarządu lub Rady Nadzorczej.

B.2 Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji

W Towarzystwie wymogi dotyczące umiejętności, kwalifikacji i wiedzy fachowej wobec osób, które faktycznie zarządzają Towarzystwem lub wykonują czynności w ramach innych kluczowych funkcji stosuje się adekwatnie do ich zakresu odpowiedzialności, obowiązujących przepisów prawa oraz przepisów wewnętrznych.

W ramach grupy osób faktycznie zarządzających Towarzystwem oraz wykonujących czynności w ramach innych kluczowych funkcji, rozróżnia się 4 grupy:

- 1) członków Rady Nadzorczej, wobec których wymogi dotyczące umiejętności, kwalifikacji i wiedzy fachowej reguluje Statut Towarzystwa;
- 2) zarządzających, którymi są osoby pełniące funkcje Członków Zarządu Towarzystwa;
- 3) osoby nadzorujące kluczowe funkcje, którymi są osoby wskazane jako nadzorujące poszczególne kluczowe funkcje w uchwale Zarządu Towarzystwa;
- 4) osoby wykonujące czynności należące do funkcji kluczowych w Towarzystwie, którymi są osoby zatrudnione w strukturach organizacyjnych Towarzystwa, które zgodnie z regulaminem organizacyjnym danej komórki organizacyjnej realizują w niej kluczowe funkcje.

Wymogi wobec osób zarządzających, osób nadzorujących kluczowe funkcje oraz osób wykonujących czynności należące do funkcji kluczowych regulowane są odrębnie.

Osoba zarządzająca musi spełniać w szczególności poniższe wymagania:

- 1) spełnia wymogi określone w Statucie Towarzystwa;
- 2) daje rękojmię prowadzenia spraw Towarzystwa w sposób należyty;
- 3) posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
- 4) nie była skazana za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe prawomocnym wyrokiem sądu;
- 5) nie jest członkiem organu zarządzającego:
  - a. zakładu reasekuracji,
  - b. towarzystwa funduszy inwestycyjnych lub zarządzającego alternatywnymi spółkami inwestycyjnymi w rozumieniu ustawy o funduszach prowadzącego działalność na podstawie zezwolenia, o podmiotu prowadzącego działalność maklerską w rozumieniu ustawy o obrocie instrumentami lub inną działalność w zakresie obrotu instrumentami finansowymi w rozumieniu tej ustawy,
  - c. powszechnego towarzystwa emerytalnego,
  - d. banku.
- 6) posiada udowodnioną znajomość języka polskiego, zgodnie z ustawą o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej;
- 7) posiada doświadczenie zawodowe oraz wiedzę adekwatną do pełnionej funkcji szczególnie w zakresie:

- a. rynków ubezpieczeń i rynków finansowych;
- b. systemu zarządzania;
- c. analizy finansowej i aktuarialnej;
- d. zasad, reguł i wymogów przepisów prawa związanych z funkcjonowaniem Towarzystwa, w tym umiejętności dostosowania do zmian przepisów prawa;

Osoba nadzorująca kluczową funkcję musi spełniać w szczególności poniższe wymagania:

- 1) posiada wyższe wykształcenie uzyskane w Polsce lub uzyskane w innym państwie w rozumieniu właściwych przepisów tego państwa, chyba że ze względu na doświadczenie zawodowe danej osoby KNF wyda zgodę a odstąpienie od tego wymogu wobec tej osoby;
- 2) spełnia wymogi określone dla osób zarządzających wskazane w pkt. 2, 3, 4, 7 powyżej;

Osoba wykonująca czynności należące do funkcji kluczowych musi spełniać wymagania określone w opisie stanowiska, na którym jest zatrudniona. Opisy stanowisk pracy dla danej funkcji tworzone są w oparciu o Regulamin organizacyjny TUZ TUW oraz regulamin organizacyjny danej komórki organizacyjnej realizującej funkcję kluczową.

Podstawowe wymagania wobec powyższej grupy osób w rozróżnieniu na poszczególne funkcje kluczowe zostały opisane poniżej:

- 1) na stanowiskach w funkcji aktuarialnej wymaga się posiadania wiedzy z dziedziny matematyki ubezpieczeniowej i finansowej oraz odpowiedniego doświadczenia zawodowego i wykształcenia, adekwatnych do pełnionych zadań na danym stanowisku;
- 2) na stanowiskach w funkcji zarządzania ryzykiem wymaga się posiadania wiedzy z dziedziny oceny ryzyka przyjmowanego do ubezpieczenia, zarządzania ryzykiem operacyjnym i technik ograniczania ryzyka oraz odpowiedniego doświadczenia zawodowego i wykształcenia, adekwatnych do pełnionych zadań na danym stanowisku;
- 3) na stanowiskach w funkcji audytu wewnętrznego wymaga się posiadania wiedzy w zakresie oceny ryzyka, analizy i przyporządkowania procesów, metodologii pracy audytu, dobrych praktyk w procesach biznesowych, umiejętności wydawania rekomendacji na podstawie wyników prac przeprowadzonych zgodnie z planem audytu oraz odpowiedniego doświadczenia zawodowego i wykształcenia, adekwatnych do pełnionych zadań na danym stanowisku;
- 4) na stanowiskach w funkcji compliance wymaga się posiadania wiedzy w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności, oceny ryzyka braku zgodności, umiejętności opracowywania rozwiązań systemowych w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności oraz odpowiedniego doświadczenia zawodowego i wykształcenia, adekwatnych do pełnionych zadań na danym stanowisku.

Ocena kompetencji i reputacji osób, które faktycznie zarządzają Towarzystwem lub wykonują czynności w ramach innych kluczowych funkcji następuje w procesie rekrutacji oraz na bieżąco podczas trwania zatrudnienia.

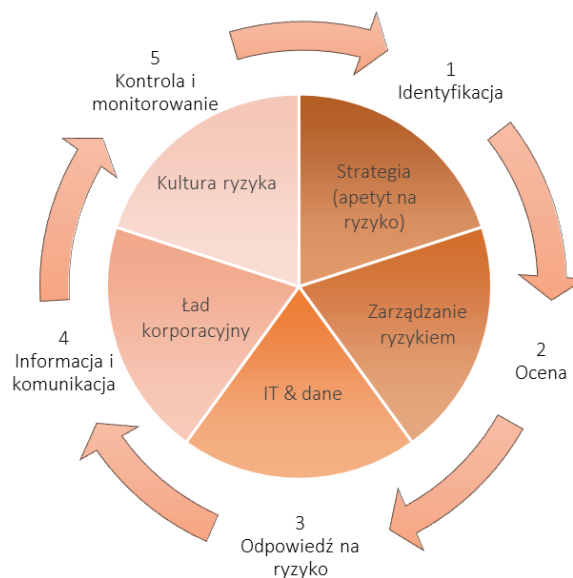
Ocena kompetencji i reputacji jest w sposób indywidualny. Kryteria stanowiące podstawę oceny wobec powyższych osób określone są na podstawie przepisów prawa, przepisów wewnętrznych Towarzystwa oraz opisu stanowiska pracy. Poszczególne kryteria oceniane są indywidualnie i stanowią podstawę co

do oceny danej osoby. Ocena dokonywana jest w oparciu o przekazane przez daną osobę dokumenty potwierdzające spełnienie wymogów, ocenę jej zachowania i postaw w ramach wykonywania czynności służbowych oraz informacje pozyskane z innych źródeł.

Osoby, które faktycznie zarządzają Towarzystwem mają dostęp do szkoleń wewnętrznych oraz zewnętrznych przez co stale podnoszą swoje kwalifikacje. Ponadto wszyscy pracownicy Towarzystwa posiadają dostęp do zewnętrznej platformy szkoleniowej.

B.3 System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności

Celem zarządzania ryzykiem jest zapewnienie, że Towarzystwo realizując swoje cele biznesowe, monitoruje i zarządza portfelami w sposób bezpieczny i adekwatny do skali ponoszonego ryzyka. Strategia zarządzania ryzykiem jest integralną częścią procesu zarządzania Towarzystwem. Strategia zarządzania ryzykiem razem z regulacjami Towarzystwa zawierającymi szczegółowe zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka podlega regularnemu przeglądowi w celu dostosowania do zmian profilu ryzyka Towarzystwa i otoczenia gospodarczego, w którym działa Towarzystwo.

Do głównych elementów strategii zarządzania ryzykiem w Towarzystwie należą:

- ustalony przez Radę Nadzorczą, Zarząd i Komitety poziom apetytu na ryzyko;
- procesy obejmujące identyfikację, pomiar i ocenę, monitorowanie, raportowanie oraz działania zarządcze dotyczące poszczególnych ryzyk;
- struktura organizacyjna zarządzania ryzykiem, w której kluczową rolę odgrywają Rada Nadzorczą, Zarząd, Komitet Ryzyka, Komitet Produktowy, Komitet Zarządzania Ryzykiem Inwestycyjnym oraz Aktywami i Pasywami, Komitet Szkodowy, Komitet ds. Technologii Informacyjnej i Bezpieczeństwa Środowiska Teleinformatycznego. Umiejscowienie funkcji zarządzania ryzykiem w strukturze organizacyjnej Towarzystwa zapewnia jej oddzielenie od funkcji związanych z osiągnięciem celów biznesowych, w tym obszarów odpowiedzialnych za sprzedaż.

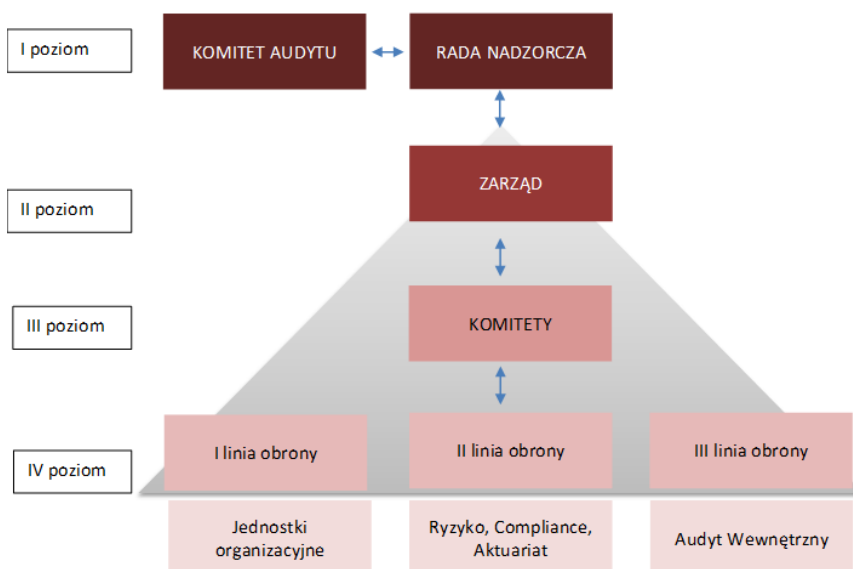
Podział kompetencji i zadań realizowanych przez poszczególne jednostki w procesie zarządzania ryzykiem w Towarzystwie odbywa się na 4 poziomach kompetencyjnych. Trzy pierwsze poziomy obejmują:

- Rade Nadzorczą, która sprawuje nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność;
- Zarząd, który organizuje i zapewnia działanie systemu zarządzania ryzykiem poprzez określanie strategii, zasad, wyznaczanie apetytu na ryzyko, pokreślenie profilu ryzyka i określenie tolerancji na poszczególne kategorie ryzyka;
- Komitety, które podejmują decyzje dotyczące ograniczania poziomu poszczególnych ryzyk do ram wyznaczonych przez apetyt na ryzyko.

Czwarty poziom dotyczący poziomu operacyjnego, w którym zadania związane z procesem zarządzania ryzykiem podzielone są pomiędzy 3 linie obrony, obejmujące:

- pierwsza linia obrony (właściciele biznesowi produktu/procesu) jest odpowiedzialna za identyfikację, ocenę, zarządzanie, monitorowanie i raportowanie ryzyk;
- druga linia obrony (funkcja zarządzania ryzykiem, funkcja zgodności z przepisami, funkcja aktuarialna) jest odpowiedzialna za weryfikację, wsparcie oraz nadzór nad kompletnością i adekwatnością procesu identyfikacji, oceny, zarządzania, monitorowania i raportowania ryzyk;
- trzecia linia obrony (funkcja audytu wewnętrznego) jest odpowiedzialna za przegląd i ocenę efektywności oraz adekwatności systemu kontroli wewnętrznej oraz innych elementów systemu zarządzania.

Schemat struktury organizacyjnej systemu zarządzania ryzykiem

W ramach istniejącego systemu zarządzania ryzykiem Towarzystwo przeprowadza własną ocenę ryzyka i wypłacalności. Własna ocena ryzyka i wypłacalności stanowi integralną część strategii działalności i jest stale uwzględniana przy podejmowaniu strategicznych decyzji przez Towarzystwo. Własna ocena ryzyka i wypłacalności jest przeprowadzana regularnie, co najmniej raz w roku, a także po wstąpieniu istotnych zmian

w profilu ryzyka. Zarząd Towarzystwa odpowiada za planowanie i kierowanie przebiegiem procesu ORSA, zatwierdza pisemne zasady zarządzania dotyczące ORSA oraz dokonuje ich przeglądu co najmniej raz w roku, zatwierdza raporty ORSA.

Każda własna ocena ryzyka i wypłacalności musi być udokumentowana w formie: raportu wewnętrznego, raportu do organu nadzoru oraz z protokołu z przeprowadzonego procesu.

Własna ocena ryzyka i wypłacalności zawiera:

- ocenę istotności, z jaką profil ryzyka Towarzystwa odbiega od założeń formuły standardowej;
- ocenę ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności;
- ocenę ciągłej zgodności z wymogami kapitałowymi i z wymogami dotyczącymi rezerw w systemie Wypłacalności II.

ORSA przeprowadzona na koniec 2018 roku zawiera ocenę kontynuowania działalności na zasadach ciągłości i ocenę niezbędnych do tego środków finansowych w latach 2019-2021. W latach 2019-2021 Towarzystwo nie rozpoznaje zagrożenia braku pokrycia środkami własnymi zarówno SCR, jak i MCR. W rezultacie przeprowadzona ocena daje wiarygodną podstawę do planowania zapotrzebowania na kapitał oraz wymogów wypłacalności na moment przeprowadzenia oceny wraz z symulacją podstawowych odchyleń od składki przypisanej i wpływu reasekuracji na wymogi kapitałowe.

B.4 System kontroli wewnętrznej

W celu usystematyzowania całego procesu związanego z Systemem kontroli wewnętrznej została opracowana Polityka Kontroli Wewnętrznej. Zarząd sprawuje całościowy nadzór nad realizacją założeń niniejszej polityki. Ustanowienie systemu kontroli wewnętrznej jest spełnieniem wymagań zawartych w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 listopada 2009 roku nr 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II). System kontroli wewnętrznej jest centralnym elementem zintegrowanym ze strukturą operacyjną i organizacyjną Towarzystwa.

System kontroli wewnętrznej w Towarzystwie obejmuje procedury administracyjne i księgowe, procedury oraz mechanizmy kontroli funkcjonalnej, a także odpowiednie ustalenia w zakresie raportowania na wszystkich szczeblach Towarzystwa. Kluczowym elementem Systemu kontroli wewnętrznej jest jego odpowiednia dokumentacja i raportowanie. Każda jednostka organizacyjna jest zobowiązana do posiadania regulacji wewnętrznych dotyczących czynności kontrolnych wykonywanych w celu ograniczania istotnego ryzyka. Osoby kierujące jednostkami organizacyjnymi dokonują oceny skuteczności kontroli. W przypadku stwierdzenia braków lub nieskutecznych kontroli właściciel ryzyka jest zobowiązany do przygotowania działań naprawczych oraz ich wdrożenia i właściwego udokumentowania. W ramach przeprowadzanych kontroli funkcjonalnych osoby kierujące komórkami organizacyjnymi są zobowiązane do udokumentowania przeprowadzonych kontroli.

Funkcja zgodności z przepisami (compliance)

W Towarzystwie funkcjonuje hybrydowy model compliance, polegający na tym, że zarządzanie ryzykiem braku zgodności realizowane jest przez wszystkie jednostki organizacyjne oraz pracowników a nadzór (w zakresie działań zgodnych z przepisami) i wiedza specjalistyczna skupia się w Biurze ds. Zgodności, które również koordynuje ten proces oraz przekazuje raporty do Zarządu i Rady Nadzorczej. Ponadto, działania Biura ds. Zgodności wykraczają także na zewnątrz organizacji, obejmując swoim zakresem

stosowanie dobrych praktyk wobec organów państwowych oraz przestrzeganie lojalności kontraktowej w obrocie gospodarczym. Podstawowe zadania funkcji zgodności z przepisami:

- 1) Zarządzanie ryzykiem braku zgodności w Towarzystwie;
- 2) Przygotowywanie i wprowadzanie regulacji dot. compliance oraz regulacji dotyczących nadzoru wewnętrznego w organizacji;
- 3) Doradztwo dla jednostek organizacyjnych w zakresie stosowania nowowprowadzanych oraz obowiązujących przepisów prawa i standardów rynkowych;
- 4) Przeprowadzanie wewnętrznych kontroli z zakresu compliance oraz testowanie skuteczności obowiązujących w Towarzystwie procesów;
- 5) Wydawanie rekomendacji z zakresu compliance;
- 6) Sporządzanie raportów z zakresu compliance;
- 7) Planowanie i prowadzenie cyklicznych szkoleń;

B.5 Funkcja audytu wewnętrznego

Zasady działania audytu wewnętrznego zostały określone w Regulaminie Audytu Wewnętrznego, który został zaktualizowany w roku 2018r. Komórka audytu wewnętrznego podlega bezpośrednio pod Prezesa Zarządu. Funkcja audytu nie jest łączona z innymi funkcjami kluczowymi. Do głównych czynności wykonywanych przez biuro audytu wewnętrznego należy:

- opracowanie na podstawie przeprowadzonej analizy ryzyka Roczego planu audytu oraz jego planowe wykonanie,
- realizacja zadań audytowych oraz przedstawianie niezależnych i obiektywnych ocen,
- przeprowadzanie czynności sprawdzających wykonanie rekomendacji,
- sporządzanie rocznej informacji o realizacji zadań z zakresu audytu wewnętrznego,
- świadczenie czynności doradczych,
- identyfikację obszarów zagrożeń i nieefektywności w funkcjonowaniu Towarzystwa oraz wskazywanie metod ich zapobiegania,
- ustalanie zgodności stosowania unormowań wewnętrznych i zewnętrznych (w tym rekomendacji i wytycznych regulatorów) w jednostkach organizacyjnych Towarzystwa,

W ramach działalności doradczej Biuro audytu może opiniować projekty dokumentów wewnętrznych, propozycje zmian procesów oraz struktury organizacyjnej.

Funkcja Audytu Wewnętrznego posiada odpowiednią pozycję w organizacji i wykonuje swoje zadania niezależnie i obiektywnie. W strukturze organizacyjnej podlega bezpośrednio pod Prezesa Zarządu. Podczas przeprowadzania kontroli i podczas oceny i raportowania wyników audytu Biuro Audytu nie jest przedmiotem instrukcji organu zarządzającego. Audyt Wewnętrzny wykonuje swoje zadania z pełnym obiektywizmem. Biuro Audytu nie bierze udziału w organizacji działalności Towarzystwa lub w rozwoju, wprowadzaniu lub wdrażaniu organizacyjnych lub wewnętrznych środków kontroli. Audyt wewnętrzny działa w ramach umożliwiających mu: nieograniczony dostęp do kierownictwa wyższego szczebla, składanie raportów w imieniu własnym, odrębność od operacji liniowych. Zachowuje w swoich działaniach obiektywizm, gwarantując, że u żadnego z pracowników nie występuje konflikt interesów i że żaden z pracowników Biura nie podejmuje się żadnych obowiązków operacyjnych, w ramach których byłby odpowiedzialny przed kierownictwem liniowym.

B.6 Funkcja aktuarialna

Zgodnie z przyjętym w Towarzystwie Regulaminem Funkcji Aktuarialnej, celem funkcji jest:

1. koordynacja ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności, w szczególności wyznaczanie wartości najlepszego oszacowania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności;
2. nadzorowanie ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności w przypadkach stosowania przybliżeń, w tym podejścia indywidualnego;
3. ustalanie wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości;
4. zapewnienie adekwatności metod i stosowanych modeli, jak również założeń przyjętych do ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, w szczególności poprzez:
  - a. cykliczną (co najmniej raz do roku) ocenę adekwatności stosowanych metod i modeli wyceny, jak również założeń przyjętych do ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;
  - b. cykliczne (co najmniej raz do roku) badanie adekwatności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;
  - c. porównanie najlepszych oszacowań odszkodowań i świadczeń oraz kosztów z rezerw tworzonych na potrzeby wypłacalności z danymi wynikającymi ze zgromadzonych doświadczeń;
5. ocena, czy dane wykorzystane do ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych są wystarczające i czy są odpowiedniej jakości;
6. informowanie Zarządu i Rady Nadzorczej zakładu ubezpieczeń o wiarygodności i adekwatności ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;
7. cykliczne (co najmniej raz do roku) sporządzanie raportu skierowanego do Zarządu zawierającego informacje na temat zadań wykonywanych przez Aktuariusza dotyczących procesu tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;
8. wyrażanie opinii na temat ogólnej polityki przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia;
9. wyrażanie opinii na temat adekwatności rozwiązań w zakresie reasekuracji;
10. współpracowanie przy efektywnym wdrażaniu systemu zarządzania ryzykiem, w szczególności w zakresie:
  - a. modelowania ryzyka stanowiącego podstawę obliczeń kapitałowego wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu kapitałowego;
  - b. własnej oceny ryzyka i wypłacalności zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji, o której mowa w art. 63 własną ocenę ryzyka i wypłacalności.

Osobą nadzorującą funkcję aktuarialną w Towarzystwie jest Dyrektor departamentu aktuariatu i reasekuracji. Zadania w ramach funkcji aktuarialnej Towarzystwa wykonywane są przede wszystkim przez pracowników departamentu aktuariatu i reasekuracji. Funkcję aktuarialną w realizacji zadań wspierają między innymi komórki:

- Departament Finansowo-Księgowy;
- Departament Likwidacji Szkód;

- Departament Ryzyka;
- Departament Windykacji;
- Kontroling Finansowy;
- Departament Ubezpieczeń.

Dyrektor departamentu aktuariatu i reasekuracji raz do roku sporządza raport skierowany do Zarządu zawierający opis zadań wykonywanych przez funkcję aktuarialną oraz ich wyniki, w szczególności dotyczących procesu tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

B.7 Outsourcing

Zasady dotyczące outsourcingu zostały określone w Polityce outsourcingowej. Dokument spełnia założenia określone w ustawie o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz wytycznych EIOPA. Kompletny przegląd oraz aktualizacja Polityki outsourcingowej dokonywany jest raz w roku lub w przypadku zajścia znaczących zmian na bieżąco.

W 2018 r. Towarzystwo nie zlecało w drodze outsourcingu ważnych funkcji lub czynności należących do systemu zarządzania. Tym niemniej ww. funkcje oraz czynności zostały dokładnie określone w par. 5 Polityki outsourcingowej.

Do ważnych czynności w Towarzystwie zaliczają się:

- 1) składanie oświadczeń woli w sprawach roszczeń o odszkodowania lub inne świadczenia należne z tytułu umów ubezpieczenia, umów gwarancji ubezpieczeniowych
- 2) ocena ryzyka w ubezpieczeniach osobowych i ubezpieczeniach majątkowych oraz w umowach gwarancji ubezpieczeniowych;
- 3) wypłacanie odszkodowań i innych świadczeń należnych z tytułu umów ubezpieczenia, umów reasekuracji lub umów gwarancji ubezpieczeniowych;
- 4) lokowanie środków zakładu ubezpieczeń;
- 5) ustalanie przyczyn i okoliczności zdarzeń losowych;
- 6) ustalanie wysokości szkód oraz rozmiaru odszkodowań oraz innych świadczeń należnych uprawnionym z umów ubezpieczenia lub umów gwarancji ubezpieczeniowych;
- 7) ustalanie wartości przedmiotu ubezpieczenia;

Zgodnie z postanowieniami par. 5 ust. 4 Polityki outsourcingowej, Towarzystwo zawiadamia Organ Nadzoru, co najmniej na 30 dni przed rozpoczęciem zlecenia wykonywania ww. kluczowych funkcji i ważnych czynności, z zastrzeżeniem, że zlecenie wykonania dotyczyło będzie tylko i wyłącznie całego obszaru działalności Towarzystwa w ramach wskazanych czynności.

Przy zawieraniu umowy outsourcingowej Towarzystwo kieruje się zasadami zapewnienia działalności zgodnej z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi, profesjonalizmem zarządzania świadczonymi usługami oraz bezpieczeństwem ubezpieczonych, ubezpieczających i uprawnionych z umów ubezpieczenia, a także kryterium redukcji kosztów funkcjonowania Towarzystwa.

Ponadto zgodnie z par. 12 ust. 1 Polityki outsourcingowej przed podjęciem decyzji o zawarciu umowy outsourcingowej, komórka odpowiedzialna za obszar, do którego ma zastosowanie wskazana umowa outsourcingowa przeprowadza i dokumentuje pisemną analizę:

- 1) korzyści i zagrożeń, wynikających z powierzenia wykonania usługi, w tym m.in. możliwości:

- a. redukcji/wzrostu kosztów działania
  - b. zwiększenia/obniżenia efektywności działania,
  - c. poprawy/pogorszenia jakości oferowanych usług,
  - d. zwiększenia/ograniczenia dostępu do wiedzy i nowych technologii,
- 2) ryzyka związanego z powierzeniem wykonywania usługi,
- 3) informacji na temat m.in.:
- a. sytuacji ekonomiczno-finansowej podmiotu zewnętrznego,
  - b. zapewnianego przez podmiot zewnętrzny poziomu bezpieczeństwa oraz jakości świadczonych usług,
  - c. zdolności podmiotu zewnętrznego do wywiązania się z terminowej i jakościowej realizacji usług w zakresie objętym umową,
  - d. posiadanych przez podmiot zewnętrzny uprawnień, koncesji wymaganych przepisami prawa,
  - e. posiadania przez podmiot zewnętrzny planu działania,
  - f. stosowanych zasad bezpieczeństwa, w tym sposobu i jakości zabezpieczenia baz danych, do których podmiot zewnętrzny ma dostęp,
  - g. posiadanych procedur i mechanizmów kontrolnych,
  - h. wyników testowania planów awaryjnych podmiotu zewnętrznego.

Wszystkie podmioty, którym powierzone zostały czynności w ramach outsourcingu, podlegają jurysdykcji polskiej.

B.8 Wszelkie inne informacje

System zarządzania Towarzystwa jest adekwatny do ryzyk charakterystycznych dla działalności TUZ TUW pod kątem charakteru, skali i złożoności jego działalności.

C. Profil ryzyka

Towarzystwo w celu wyceny ryzyka stosuje formułę standardową, chyba że w opisie wskazano inną metodę. Poniższa Tabela prezentuje wartość całkowitego wymogu kapitałowego SCR według stanu na 31.12.2018 w porównaniu z wymogiem kapitałowym według stanu na 31.12.2017 oraz wartości dla poszczególnych modułów.

tys. zł	31.12.2018	31.12.2017
SCR	61 208	66 311
ryzyko rynkowe	16 372	17 753
ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	6 691	12 546
ryzyko aktuarialne - health	4 986	4 771
ryzyko aktuarialne - non-life	39 635	39 993
ryzyko aktuarialne - life	761	670
ryzyko operacyjne	10 004	10 210

C.1 Ryzyko aktuarialne

Główną składową ryzyka Towarzystwa, liczonego w oparciu o formułę standardową, stanowi ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie. W szczególności wymóg kapitałowy jest generowany przez podmoduł ryzyka składki i rezerw.

tys. zł	31.12.2018	31.12.2017
ryzyko aktuarialne - non-life	39 635	39 993
ryzyko składki i rezerw	35 067	36 345
ryzyko katastroficzne	11 536	9 889
ryzyko masowej rezygnacji z umów	2 424	964

Ryzyko składki i rezerw jest to ryzyko związane z realizacją przez Towarzystwo swojej podstawowej działalności jaką jest sprzedaż ubezpieczeń.

W portfelu Towarzystwa około 61% składki przypisanej brutto stanowią ubezpieczenia z gr 10 – ubezpieczenia Odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych.

W roku 2018 Towarzystwo kontynuowało inwentaryzację portfela komunikacyjnego rozpoczętą w 2017 roku, która polegała m.in. na: podpięciu weryfikacji klienta w Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym pod produkty komunikacyjne, wprowadzenie sprzedaży ubezpieczeń komunikacyjnych do systemu oraz przebudowie taryf i ich zarządzaniu poprzez profilowanie klienta jak i przedmiotu ubezpieczenia w zakresie wskaźników szkodowości, częstości szkód itp. Kontynuowane były działania w zakresie udoskonalenia taryfy komunikacyjnej względem rynku przy jednoczesnym dążeniu do uzyskania składek adekwatnych do

ryzyka. Towarzystwo rozpoczęło inwentaryzację pozostałych produktów, które są obecnie w sprzedaży m.in. Autocasco, ubezpieczenie domów i mieszkań oraz ubezpieczenia majątku klientów z segmentu MSP.

Poprawie w stosunku do lat ubiegłych uległ wskaźnik szkodowości w gr 3, gr 8 natomiast wskaźnik szkodowości w gr 10 utrzymuje się na podobnym poziomie do roku ubiegłego.

Powyższe grupy ubezpieczeniowe są to grupy strategiczne pod względem wielkości składki przypisanej dla Towarzystwa.

- Wskaźnik szkodowości dla grupy 3 po roku 2018 wyniósł 75% v 81% w analogicznym okresie roku ubiegłego;
- Wskaźnik szkodowości dla grupy 8 po roku 2018 wyniósł 43% v 89% w analogicznym okresie roku ubiegłego,
- Wskaźnik szkodowości dla grupy 10 po roku 2018 wyniósł 75% v 72% w analogicznym okresie roku ubiegłego.

W strukturze sprzedaży Towarzystwa najwięcej stanowi grupa 10 – 61%, grupa 8 -13% oraz gr 3 – 7%.

Towarzystwo w 2018 roku skupiło swoje działania na rozwoju sprzedaży ubezpieczeń poza gr 10, tak aby zmniejszyć udział powyższej grupy w strukturze portfela.

W największej grupie ubezpieczeniowej tzn. 10, Towarzystwo skupia się przede wszystkim na ubezpieczeniu samochodów osobowych (76% portfela grupy 10), samochodów ciężarowych do 3,5 tony (10% portfela grupy 10) oraz ubezpieczeń krótkoterminowych (10% portfela grupy 10). Pozostałe przedmioty ubezpieczenia w grupie 10 stanowią niewielki udział w strukturze portfela (m.in. mikrobusy, samochody ciężarowe pow. 3,5 tony, pojazdy specjalne, motocykle, motorowery oraz przyczepy i ciągniki rolnicze). W 2018 r. Towarzystwo postanowiło rozpocząć sprzedaż ubezpieczeń flotowych dla klientów z segmentu MSP.

Towarzystwo mityguje ryzyko aktuarialne poprzez:

- działania mające na celu systematyczną poprawę jakości posiadanego portfela, w tym: weryfikację ubezpieczonych na podstawie bazy UFG, systematyczne uaktualnianie stawek za ryzyko, mających na celu poprawę rentowności portfela, segmentację portfela oraz szczegółowe analizowanie wyników z prowadzonej działalności,
- reasekurację, aby ograniczyć ryzyko aktuarialne i katastroficzne.

W celu oceny ryzyka aktuarialnego Towarzystwo cyklicznie analizuje sytuację poprzez analizę raportów w obszarze składki adekwatnej, szkodowości, wyników technicznych poszczególnych linii biznesu i na bieżąco omawia te wyniki na Komitecie Produktowym oraz podejmuje decyzje na temat zmian.

Dodatkowo w ramach procesu odnowień umów reasekuracyjnych badana i awizowana jest ekspozycja Towarzystwa na zdarzenia katastroficzne i program reasekuracji jest dostosowany do tej ekspozycji. W ciągu roku, Towarzystwo limituje ryzyko, tak aby nie przekroczyć limitów ekspozycji na ryzyko katastroficzne wynikające z umów reasekuracyjnych.

Identyfikacja ryzyka aktuarialnego rozpoczyna się wraz z procesem tworzenia produktu ubezpieczeniowego i towarzyszy mu, aż do momentu wygaśnięcia wszelkich zobowiązań. Identyfikacja ryzyka ubezpieczeniowego odbywa się m.in. poprzez:

- analizę ogólnych warunków ubezpieczenia pod kątem przyjmowanego ryzyka i zgodności z przepisami prawa;
- rozpoznanie potencjalnych ryzyk związanych z danym produktem w celu ich późniejszego pomiaru i monitorowania;
- weryfikację i walidację zmian w produktach;
- ocenę ryzyka aktuarialnego przez pryzmat podobnych, istniejących produktów w TU;

- monitorowanie i ocena istniejących produktów;

Ocena ryzyka aktuarialnego polega na rozpoznaniu stopnia zagrożenia lub grupy zagrożeń stanowiących o możliwości powstania szkody oraz na dokonaniu szczegółowej analizy elementów ryzyka, w sposób umożliwiający podjęcie decyzji o przyjęciu ryzyka do ubezpieczenia a wraz z tym poniesienia odpowiedzialności przez Towarzystwo.

Pomiar i ocena ryzyka obejmuje następujące działania:

- analizę wybranych wskaźników mających na celu ograniczenie występowania częstotliwości szkód oraz zmniejszenia ich rozmiaru;
- analizę danych statystycznych;
- analizę miar ekspozycji i ich wrażliwości;
- wiedzy eksperckiej pracowników.

Monitorowanie i kontrolowanie ryzyka aktuarialnego obejmuje szczególną analizę ryzyka za pomocą zestawu raportów zawierających wybrane wskaźniki przez Towarzystwo. Raportowanie ma na celu efektywną komunikację o ryzyku i wspiera zarządzanie produktem na poszczególnych poziomach decyzyjności. Częstotliwość raportów oraz zakres zostały dostosowane do poszczególnych obszarów zarządzania ryzykiem.

Zarządzanie ryzykiem aktuarialnym w Towarzystwie odbywa się w szczególności, poprzez:

- określenie tolerancji na ryzyko aktuarialne i jego monitorowanie;
- decyzje biznesowe i plany sprzedażowe;
- kalkulację i monitoring adekwatności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;
- strategię taryfową oraz monitoring istniejących szacunków i ocenę adekwatności składki;
- proces oceny, wyceny i akceptacji ryzyka aktuarialnego;
- stosowanie narzędzi ograniczenia ryzyka aktuarialnego, w tym reasekuracji.

Ograniczanie ryzyka aktuarialnego w Towarzystwie odbywa się poprzez następujące czynności:

- zdefiniowanie zakresów oraz wyłączeń odpowiedzialności w ogólnych warunkach ubezpieczenia,
- reasekuracje,
- adekwatną politykę taryfikacyjną,
- adekwatną politykę przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia (underwritingu),
- właściwą dla charakteru ubezpieczenia procedurę likwidacji szkód,
- decyzje i plany sprzedażowe,
- prewencję.

W ramach własnej oceny ryzyka i wypłacalności Towarzystwo przeprowadza testy warunków skrajnych, pozwalające określić wrażliwość w odniesieniu do ryzyka aktuarialnego.

W związku z powyższym, w 2018 roku przeprowadzono scenariusze testowe:

- 1) W związku z rosnącym wskaźnikiem szkodowości, Towarzystwo zakłada wzrost najlepszego oszacowania rezerw o 5% oraz dodatkowo wzrost ekspozycji na ryzyko znajdujący odzwierciedlenie w 5% wzroście składek przypisanych i zarobionych w stosunku do wielkości bazowych.
- 2) Towarzystwo zakłada podwojenie procentowego udziału zobowiązań w walucie obcej w BEL (rezerwy najlepszego oszacowania zobowiązań), bez zmiany samej wartości BEL wyrażonej w PLN.
- 3) Towarzystwo zakłada wzrost sprzedaży o 8% w stosunku do planu.

Wskaźniki pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) środkami własnymi w poszczególnych scenariuszach przedstawiały się następująco:

Scenariusz	2019	2020	2021
Bazowy	152%	165%	178%
1	144%	162%	180%
2	149%	162%	176%
4	145%	170%	188%

C.2 Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe stanowi trzeci co do wielkości moduł ryzyka Towarzystwa. W całym roku 2018 Towarzystwo podjęło szereg decyzji inwestycyjnych mających na celu ograniczenie ekspozycji na to ryzyko. W szczególności utrzymywane są środki pieniężne w walucie, w celu ograniczenia ryzyka walutowego oraz zdywersyfikowania ryzyka koncentracji poprzez współpracę z kilkoma bankami z dobrą oceną jakości kredytowej.

W ramach modułu ryzyka rynkowego najwyższe ryzyko jest generowane w ramach podmodułów: cen nieruchomości oraz stopy procentowej.

tys. zł	31.12.2018	31.12.2017
ryzyko rynkowe	16 372	17 753
ryzyko stopy procentowej	5 055	5 812
ryzyko walutowe	1 534	2 726
ryzyko koncentracji aktywów	2 730	4 420
ryzyko spreadu kredytowego	148	942
ryzyko cen akcji	151	180
ryzyko nieruchomości	12 283	11 770

Ryzyko cen nieruchomości jest związane z posiadaniem w portfelu aktywów stanowiących nieruchomości. Wzrost ekspozycji na to ryzyko wynika z faktu wzrostu wyceny wartości posiadanej nieruchomości w Warszawie, przy ulicy Bokserskiej.

Ryzyko stopy procentowej wynika głównie z ryzyka związanego z najlepszym oszacowaniem rezerw, które jest narażone na wahania stóp procentowych oraz w mniejszym stopniu z posiadanymi w portfelu aktywami - obligacjami komunalnymi i skarbowymi.

Ryzyko walutowe jest związane z posiadaniem rezerw w walutach obcych, co jest związane z likwidacją przez Towarzystwo procesów likwidacji szkód w walucie obcej, co jest związane głównie ze szkodami klientów Towarzystwa, które mają miejsce poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

Realizując strategię bezpiecznego inwestora Towarzystwo odpowiednio dywersyfikuje strukturę lokat wg rodzajów lokat oraz emitentów. Dywersyfikacja lokat jest dokonywana przy uwzględnieniu potrzeb zachowania płynności lokat i możliwości odpowiedniego nimi zarządzania.

Nowo nabywane lokaty muszą spełniać warunek płynności (a więc być notowana na aktywnych rynkach) oraz zapewniać jak najmniejsze ryzyko kredytowe (lokaty w państwowe lub gwarantowane przez państwo papiery wartościowe). Przy założeniu utrzymywania części lokat złożonych z państwowych papierów dłużnych do momentu wykupu Towarzystwo minimalizuje również ryzyko stopy procentowej.

C.3 Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe Towarzystwa jest relatywnie wysokie i stanowi drugi co do wielkości moduł ryzyka. Kalkulacja ryzyka kredytowego obejmuje ekspozycje typu 1-szego i ekspozycje typu 2-iego.

Ekspozycje typu 1-szego obejmują ekspozycje z tytułu:

- a) umów ograniczania ryzyka, w tym umowy reasekuracji,
- b) środków pieniężnych na rachunkach bankowych.

Ekspozycje typu 2 obejmują wszystkie ekspozycje kredytowe, które nie zostały objęte podmodułem ryzyka spreadu kredytowego i które nie stanowią ekspozycji typu 1, w tym:

- a) należności od pośredników ubezpieczeniowych;
- b) należności od ubezpieczających.

tys. zł	31.12.2018	31.12.2017
ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	6 691	12 546
typ 1 (reasekuracja & gotówka)	5 699	5 380
typ 2 (należności przeterminowane)	1 255	7 996

Głównym elementem ryzyka dot. ekspozycji typu 1-szego jest efekt ograniczania ryzyka w postaci reasekuracji, który przy głębokiej reasekuracji stanowi istotną wartość. Ryzyko jest ograniczane poprzez dywersyfikację podmiotów reasekuracyjnych oraz poprzez dzielenie portfela reasekuracyjnego do różnych podmiotów z bardzo dobrymi lub dobrymi uznanymi ratingami.

Ekspozycja typu 2-iego stanowią inne należności od pozostałych kontrahentów handlowych. W roku 2018 poziom należności uległ znacznemu zmniejszeniu co wpłynęło na zdecydowane zmniejszenie wartości ekspozycji typu 2-iego.

Zarządzanie i ograniczanie ryzyka kredytowego opiera się o:

1. Monitorowanie stopnia jakości kredytowej bieżących kontrahentów zgodnie z *Procedurą określania stopnia jakości kredytowej w TUZ TUW*;
2. Określenie zasad nawiązywania współpracy z nowymi kontrahentami w kontekście oceny ich jakości kredytowej zgodnie z *Procedurą określania stopnia jakości kredytowej w TUZ TUW*;
3. Monitorowanie kluczowych parametrów ryzyka.

C.4 Ryzyko płynności

Ryzyko płynności oznacza ryzyko niemożności zrealizowania przez zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji lokat i innych aktywów w celu uregulowania swoich zobowiązań finansowych w momencie, gdy stają się one wymagalne.

W celu utrzymania odpowiedniej płynności Towarzystwo, co najmniej kwartalnie, przeprowadza ocenę zestawienia dopasowanie aktywów i pasywów przy uwzględnieniu planów finansowych oraz planów przepływów pieniężnych. Realizując zasadę ostrożnego inwestora Towarzystwo nabywa papiery wartościowe o wysokim standingu kredytowym lub bez ryzyka kredytowego, ale również z wysoką płynnością pozwalającą na szybkie upłynnienie aktywów w przypadku nagłej nieprzewidzianej potrzeby.

C.5 Ryzyko operacyjne

W kwietniu 2018 r., w Towarzystwie została wprowadzona Polityka Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym, która porządkuje i dookreśla System Zarządzania Ryzykiem operacyjnym w Towarzystwie.

Towarzystwo przeprowadza regularną ocenę i monitorowanie poziomu ryzyka operacyjnego w poszczególnych jednostkach organizacyjnych, określając jednocześnie najważniejsze ryzyka dla każdej jednostki.

Do oceny ryzyka operacyjnego Towarzystwo wykorzystało metodę samooceny ryzyk przez zarządzających poszczególnymi jednostkami operacyjnym, przy wsparciu merytorycznym Departamentu Ryzyka.

Stosowane w Towarzystwie narzędzia oceny ryzyka umożliwiają porównanie zagrożeń różnego typu w poszczególnych obszarach działalności co prowadzi do optymalizacji decyzji o alokacji zasobów dla ograniczenia ryzyka. Towarzystwo podczas identyfikacji ryzyka operacyjnego uwzględnia zarówno czynniki wewnętrzne, czyli związane z Towarzystwem, jak i czynniki zewnętrzne, czyli związane z otoczeniem Towarzystwa.

Ryzyko operacyjne jest rozproszone – kierujący jednostkami organizacyjnymi określają listę potencjalnych ryzyk zgodnie z najlepszą wiedzą, częstość ich występowania oraz wielkość, wprowadzając udokumentowane kontrole celem ograniczenia ryzyk.

Metoda samooceny ryzyka zdefiniowana została przez Towarzystwo jako metoda oceny ryzyka operacyjnego oparta na analizie ocenianego procesu lub obszaru działalności Towarzystwa, wykorzystując wiedzę i doświadczenie osób odpowiedzialnych za oceniany proces lub obszar. Ponadto ocenę oparto również o dane na temat zdarzeń, zagrożenia i straty z zakresu ryzyka operacyjnego.

Powyższa metoda prowadzona jest w szczególności w ramach procesu Mapowania ryzyka operacyjnego w Towarzystwie, a także w ramach sprawowania kontroli funkcjonalnej.

Obejmuje ona kryteria ilościowe i jakościowe oceny, wykorzystując zarówno wiedzę ekspercką zarządzających jednostkami organizacyjnymi odpowiadających za obszar podlegający ocenie, jak i gromadzone dane na temat ryzyka operacyjnego.

Ocena ryzyka w ramach procesu Mapowania ryzyka zastosowana w Towarzystwie pozwoliła na:

- 1) Identyfikację ryzyk,
- 2) Pomiar ryzyka uwzględniający częstotliwość jego występowania,
- 3) Ustalenie i ocenę mechanizmów kontroli celem ograniczenia zidentyfikowanych ryzyk,
- 4) Monitorowanie ryzyk.

Kierujący poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi dokonywali oceny ryzyk niezależnie dla swoich obszarów.

Największe ryzyka operacyjne Towarzystwa w 2018 roku związane były z ryzykiem błędnego przypisania składki do polisy.

W obszarze zarządzania bezpieczeństwem informacji w roku 2018 kontynuowane były prace mające na celu weryfikację treści regulacji wewnętrznych Towarzystwa, konsolidacji treści regulacji wewnętrznych, a także weryfikację wykonania ich postanowień. Przeprowadzono szereg działań w obszarze bezpieczeństwa teleinformatycznego, w zakresie:

- 1) Zarządzania dostępem do systemów informatycznych,
- 2) Wsparcia użytkowników systemów informatycznych,
- 3) Zarządzania zmianami w systemach informatycznych i prowadzenia projektów,
- 4) Aktualizacji strategii w zakresie obszarów technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego,
- 5) Aktualizacji Regulaminu działania Komitetu ds. Technologii Informacyjnej i Bezpieczeństwa Środowiska Teleinformatycznego oraz odbywania cyklicznych spotkań (co kwartał),
- 6) Bezpieczeństwa fizycznego,

- 7) Testów przełączania zasilania serwerowni z linii miejskiej na agregat prądotwórczy i z powrotem,
- 8) Aktualizacji narzędzi chroniących systemy informatyczne przed szkodliwym oprogramowaniem oraz weryfikacji i aktualizacji konfiguracji,
- 9) Aktualizacji regulacji wewnętrznych w zakresie Systemu informacji zarządczej,
- 10) Klasyfikacji informacji oraz systemów informatycznych oraz szacowania ryzyka,
- 11) Szkolenia personelu w zakresie ochrony danych osobowych oraz informacji.

C.6 Pozostałe istotne ryzyka

Towarzystwo identyfikuje również ryzyko utraty reputacji, które rozumiane jest jako bieżące lub przyszłe ryzyko dla wyniku finansowego, środków własnych lub płynności, powstałe na skutek naruszenia wizerunku Towarzystwa.

Głównym celem zarządzania ekspozycją na ryzyko reputacji jest dążenie do minimalizacji negatywnego odbioru wizerunku Towarzystwa przez klientów, kontrahentów, pośredników, partnerów społecznych, udziałowców, regulatorów oraz opinię publiczną.

W 2018 r. Towarzystwo wprowadziło efektywny system zarządzania tym ryzykiem, który oparty jest między innymi o:

- 1) analizę ryzyka poprzez mierniki skuteczności,
- 2) odpowiednie regulacje wewnętrzne dotyczące obszarów zgodności z prawem, regulacjami nadzorczymi i wewnętrznymi oraz dobrymi praktykami rynkowymi.

C.7 Wszelkie inne informacje

Nie występują inne istotne informacje poza wskazanymi powyżej.

D. Wycena do celów wypłacalności

Zgodnie z Polityką rachunkowości przyjętą dla celów WII aktywa i zobowiązania inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe wyceniane są co do zasady w wartości godziwej zgodnie z przepisami:

- ustawy o działalności i ubezpieczeniowej i Dyrektywy WII (art. 75 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE),

- rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II)

Towarzystwo posiłkuje się też międzynarodowymi standardami rachunkowości w zakresie nie uregulowanym w rozporządzeniu delegowanym Komisji Europejskiej nr 2015/35 z dnia 10.10.2014r., o ile nie są sprzeczne z zasadami wyceny dla potrzeb Wypłacalność II (WII).

Towarzystwo wycenia aktywa i zobowiązania inne niż rezerwy techniczno - ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności wg wartości godziwej zgodnie z art. 223 ust. 1 i 2 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz rozporządzeniem delegowanym Komisji Europejskiej (UE) 2015/35

Przy wycenie aktywów i zobowiązań Towarzystwo kieruje się hierarchią wyceny określoną w art. 10 ust. 2–7 rozporządzenia delegowanego Komisji Europejskiej.

Podstawową metodą wyceny aktywów i zobowiązań jest wycena według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych aktywów lub zobowiązań.

Aktywny rynek, to rynek, na którym transakcje dotyczące składnika aktywów lub zobowiązania odbywają się z dostateczną częstotliwością i mają dostateczny wolumen, aby dostarczać w sposób ciągły informacji na temat cen.

Gdy zastosowanie metody wyceny według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach jest niemożliwe, Towarzystwo stosuje ceny rynkowe notowanych na aktywnych rynkach podobnych aktywów i zobowiązań. Jeżeli nie jest to możliwe Towarzystwo stosuje alternatywne metody wyceny takie jak:

- 1) podejście rynkowe,
- 2) podejście dochodowe,
- 3) podejście kosztowe.

Towarzystwo wycenia aktywa i pasywa przy założeniu kontynuacji działalności przez kolejne 12 miesięcy. Wszystkie różnice z tytułu przeszacowania do wartości godziwej aktywów i pasywów na potrzeby Wypłacalność II prezentuje się w rezerwie uzgodnieniowej.

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności.

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe ustala się celem pokrycia bieżących i przyszłych zobowiązań jakie mogą wynikać z zawartych umów ubezpieczenia. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności (WII) ustala się zgodnie z art. 224-234 ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz wymogami rozporządzenia delegowanego (rozdział III, tytuł I). Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów WII jest sumą najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka.

Metodologia opisana została szczegółowo w punkcie D.2.

D.1 Aktywa

Poniżej prezentujemy dla każdej istotnej kategorii aktywów metody ujęcia i wyceny przyjęte dla celów wypłacalności oraz różnice, w tym w ujęciu ilościowym, w stosunku do metod wyceny przyjętych dla potrzeb sprawozdania finansowego wg PSR.

Wycena poszczególnych pozycji aktywów Towarzystwa powodujących różnice w wycenie WII w stosunku do sprawozdania finansowego wg PSR :

tys. zł	31.12.2018			31.12.2017		
	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR
Aktywowane koszty akwizycji	0	31 536	-31 536	0	29 675	-29 675
Wartości niematerialne i prawne	0	369	-369	0	517	-517
Dłużne papiery wartościowe	207 722	207 818	-96	165 310	164 879	431
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z:	238 424	276 393	-37 969	231 430	279 727	-48 297
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	1 013	28 827	-27 814	11 748	36 482	-24 734
Należności z tytułu reasekuracji biernej	4 792	48 168	-43 376	13 100	58 458	-45 357

Aktywowane koszty akwizycji

Aktywowane koszty akwizycji ujmuje rozliczanie w czasie prowizji za pozyskanie umów ubezpieczeniowych i jest zgodna z zasadą rozliczania rezerwy składek. Na potrzeby WII kwota aktywowanych kosztów akwizycji jest uwzględniana w naliczeniu rezerw techniczno- ubezpieczeniowych dla celów WII. Wartość korekty do WII na dzień 31.12.2018 wynosi 31 536 tys. zł.

Wartości niematerialne i prawne dla potrzeb WII takie jak oprogramowanie komputerowe, licencje na oprogramowanie, wyceniane są w wartości zero, chyba że możliwe jest wydzielenie danego składnika wartości niematerialnych i prawnych celem jego zbycia oraz możliwa jest jego wycena rynkowa. W SFCR wartości niematerialne i prawne zostały wycenione w wartości zero.

W sprawozdaniu finansowym PSR wartości niematerialne i prawne zostały wykazane w cenie nabycia pomniejszonej o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu trwałej utraty wartości.

Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym) obejmują następujące pozycje:

tys. zł	31.12.2018			31.12.2017		
	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR
Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	267 455	251 534	15 921	267 063	253 473	13 590
Nieruchomości (inne niż do użytku własnego)	49 133	33 115	16 017	47 081	33 922	13 159
Dłużne papiery wartościowe	207 722	207 818	-96	165 310	164 879	431
Obligacje państwowe	99 351	99 351	0	55 740	55 740	0
Obligacje komunalne	108 371	108 467	-96	109 570	109 139	431
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	10 600	10 600	0	54 672	54 672	0

Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne dla potrzeb WII wycenia się wg wartości godziwej przy zastosowaniu alternatywnych metod wyceny opartych na podejściu rynkowym, a jeżeli nie jest możliwa na podejściu dochodowym. Wycena dokonywana jest wg wartości godziwej tj. według ceny, którą otrzymano by za sprzedaż składnika aktywów lub zapłacono by za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny. Jeżeli w wyniku przeprowadzonych analiz różnice w wartości pomiędzy sprawozdaniem finansowym a wartością z wyceny wg metod alternatywnych dla potrzeb WII są nieistotne TUZ TUW może zastosować uproszczenie do wyceny nieruchomości inwestycyjnej przyjmując wycenę tak jak w rocznym sprawozdaniu finansowym. Różnica w wycenie nieruchomości, w wysokości 16 017 tys. zł., związana jest z zastosowaniem wartości godziwej w odróżnieniu od zastosowania ceny nabycia nieruchomości wg PSR.

Dłużne papiery wartościowe – obligacje państwowe

Zarówno na potrzeby sprawozdania finansowego jaki i dla potrzeb WII dłużne papiery wartościowe takie jak obligacje rządowe posiadane przez Towarzystwo są wyceniane według wartości godziwej w oparciu o ceny rynkowe na aktywnym rynku.

Dłużne papiery wartościowe – obligacje komunalne

Obligacje komunalne dla potrzeb PSR są wycenione według skorygowanej ceny nabycia, z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej oraz odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.

Dla potrzeb WII obligacje komunalne, dla których nie istnieje aktywny rynek zostały wycenione przy zastosowaniu alternatywnych metod wyceny tj. podejścia dochodowego na podstawie zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych z instrumentu (obligacji) przy zastosowaniu rynkowej stopy procentowej (uwzględniając nie tylko rozkład nominału papieru, ale również odsetek), gdzie zastosowaną rynkową stopą procentową jest stopa wolna od ryzyka wskazana przez Eiopa. Pozwala to na konstrukcję krzywej dyskontowej dzięki, której do określonego okresu przypisana jest odpowiednia stopa dyskontowa. Dla

okresów znajdujących się pomiędzy wskazanymi tenorami stosuje się interpolację liniową, co jest powszechną metodą stosowaną do wyceny instrumentów finansowych.

Tym samym wartość godziwa została ustalona jako wartość bieżąca przyszłych przepływów pieniężnych związanych z obligacjami (odsetki i nominal) zdyskontowanych przy pomocy wolnej od ryzyka krzywej dyskontowej skorygowanej o marżę kredytową.

Wycena obligacji komunalnych wg WII wynosi 108 371 tys. zł i jest o 96 tys. zł niższa niż wycena ujęta w sprawozdaniu finansowym wynosząca 108 467 tys. zł.

Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych

Depozyty bankowe inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych na potrzeby WII wyceniane są w wartości godziwej przy zastosowaniu alternatywnych metod wyceny w sposób określony w art. 10 ust. 7 pkt b rozporządzenia delegowanego KE jako suma wartości nominalnej depozytu oraz oszacowanej wartości odsetek za pomocą efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem ryzyka kredytowego banku, w którym przechowywane są środki. Ryzyko kredytowe ustala się w oparciu o zewnętrzny rating banku, a jeżeli nie jest on dostępny odpowiednio o informacje na temat sytuacji majątkowej i finansowej oraz wypłacalność banku. Na dzień 31 grudnia 2018 roku Towarzystwo zastosowało uproszczenie przyjmując wartość wg PSR ze względu na to, że depozyty są krótkoterminowe i wycena tej pozycji aktywów w PSR jest dobrym przybliżeniem wartości godziwej na potrzeby WII.

Kwoty należne z umów reasekuracji

Kwoty należne z umów reasekuracji reprezentujące udział reasekuratorów w najlepszym oszacowaniu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych dla celów Wypłacalność II ustalane są na podstawie zdyskontowanych do wartości bieżącej przyszłych wpływów i wydatków wynikających z umów reasekuracji a dotyczących nienależnych na dzień bilansowy rozliczeń z reasekuratorem. Kwoty należne z umów reasekuracji uwzględniają oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta.

Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych w sprawozdaniu finansowym wg PSR wykazywany jest po stronie zobowiązań ze znakiem ujemnym, zaś w bilansie dla celów WII w aktywach bilansu.

Wartość kwot należnych z umów reasekuracji na dzień 31.12.2018 roku dla celów wypłacalności oraz rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale reasekuratora dla PSR przedstawia poniższa tabela:

tys. zł	31.12.2018			31.12.2017		
	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR
Kwoty należne z umów reasekuracji	238 424	276 393	-37 969	231 430	279 727	-48 297

Różnice w wycenie kwot należnych z umów reasekuracji, a wyceną rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale reasekuratora na potrzeby sprawozdań finansowych PSR wynikają przede wszystkim z tych samych czynników jak różnice dla rezerw techniczno-ubezpieczeniowych bez marginesu ryzyka oraz dodatkowo z uwzględniania oczekiwanej straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta.

Należności z tytułu reasekuracji biernej

Należności z tytułu reasekuracji biernej zgodnie z zasadami Wypłacalność II obejmują należności bieżące, których termin wymagalności przypada do dnia bilansowego od reasekuratorów i brokerów reasekuracyjnych wynikające z zawartych umów reasekuracji biernej, za wyjątkiem kwot uwzględnianych w udziale reasekuratora w pozycji: Kwoty należne z umów reasekuracji (tj. udział reasekuratora w rezerwach techniczno – ubezpieczeniowych dla potrzeb WII).

Należności z tytułu reasekuracji są wyceniane do WII w wartości godziwej ustalonej w kwocie wymaganej zapłaty skorygowanej o odpisy aktualizujące z uwzględnieniem prognozowanych zdyskontowanych przepływów pieniężnych obejmujących spodziewane koszty windykacji tych należności, o ile wpływ kosztów i dyskonta jest istotny. Wartość korekty do WII wynoszącej 43 376 tys. zł dotyczy przyszłych należności od reasekuratorów z tyt. prowizji reasekuracyjnej i jest odpowiednio uwzględniona w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych dla WII.

Na dzień bilansowy salda rozrachunków wg PSR wykazuje się w kwotach należnych do zapłaty. Ponadto wartość należności aktualizuje się uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego.

tys. zł	31.12.2018			31.12.2017		
	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR
Należności z tytułu reasekuracji biernej	4 792	48 168	-43 376	13 100	58 458	-45 357

Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych

Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych obejmują należności z tytułu składek z umów ubezpieczenia zawieranych za pośrednictwem agentów ubezpieczeniowych oraz rozliczenia z tytułu zwrotów prowizji za sprzedaż umów ubezpieczenia. Należności z ubezpieczeń bezpośrednich są wyceniane dla potrzeb PSR w kwocie należnej zapłaty pomniejszonej o odpisy aktualizujące. Odpisy aktualizujące na należności wątpliwe z ubezpieczeń bezpośrednich tworzone są metodą indywidualną.

Na koniec roku 2018 odpis oszacowano metodą wiekowania należności z tytułu składek z zastosowaniem racjonalnych poziomów odpisu dla poszczególnych generacji polis.

Dla potrzeb Wypłacalność II pozycja ta obejmuje należności, dla których termin płatności upłynął. Wartość godziwa należności ustalana jest na podstawie kwoty wymaganej zapłaty skorygowanej o odpisy aktualizujące z uwzględnieniem dyskonta prognozowanych przepływów pieniężnych i kosztów windykacji – o ile wpływ kosztów i dyskonta jest istotny. Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych dla potrzeb WII zostały skorygowane o składki wymagalne w przyszłości, dla których termin płatności na dzień 31.12.2018 roku jeszcze nie nastąpił. Wartość korekty do WII w tej pozycji wynosi 27 814 tys. zł.

tys. zł	31.12.2018			31.12.2017		
	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	1 013	28 827	-27 814	11 748	36 482	-24 734

Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)

Na dzień bilansowy salda rozrachunków wg PSR wykazuje się w kwocie należnej uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego. Korygowanie należności poprzez dokonanie odpisów aktualizujących dotyczy tej części należności, której zapłata jest wątpliwa, a w szczególności kwot, których pełna lub częściowa nieściągalność jest prawdopodobna.

Na potrzeby WII pozostałe należności wycenia się w wartości godziwej ujmując zarówno należności wymagalne jak i przeterminowane, z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.

Wykazane w SFCR w pozycji pozostałe należności obejmują kwoty należne z tytułu prowadzonej działalności za wyjątkiem dotyczących działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej i obejmują w szczególności:

- kwoty należne z tytułu transakcji kupna/sprzedaży lokat (nierozliczone należności handlowe),
- kwoty należności publiczno – prawnych,
- kwoty należne od pracowników.

Nie przekraczając przyjętego poziomu istotności, Towarzystwo może zastosować uproszczenie do wyceny godziwej pozostałych należności dla potrzeb WII przyjmując wycenę taką jak w rocznym sprawozdaniu finansowym. Pozostałe należności w kwocie 3 477 tys. zł na dzień 31.12.2018 roku dotyczą nieotrzymanych środków finansowych z rozliczonej transakcji z tytułu sprzedaży lokat. Środki uzyskane ze sprzedaży lokat wpłynęły na rachunek Towarzystwa na początku stycznia 2018 roku. Powodując brak konieczności wprowadzania korekt pomiędzy wyceną dla potrzeb PSR i WII.

tys. zł	31.12.2018			31.12.2017		
	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	3 477	3 477	0	2 718	2 718	0

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych oraz Pozostałe aktywa

Do środków pieniężnych w PSR i WII zalicza się do gotówkę w kasie oraz środki pieniężne na rachunku bankowym. W pozycji bilansu WII Środki pieniężne ujmuje się również ekwiwalenty środków pieniężnych. Środki pieniężne oraz pozostałe aktywa wycenia się w wartości godziwej. Przyjęto, że wartość prezentowana w sprawozdaniu finansowym jest dobrym przybliżeniem wartości godziwej na potrzeby WII i nie wprowadzono korekt z wyceny.

tys. zł	31.12.2018			31.12.2017		
	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	15 974	15 974	0	3 189	3 189	0
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	451	451	0	593	593	0

W pozycji pozostałe aktywa dla PSR i WII ujmuje się głównie rozliczenia międzyokresowe czynne i wycenia w wartości godziwej. Przyjęto, że wartość prezentowana w sprawozdaniu finansowym jest dobrym przybliżeniem wartości godziwej na potrzeby WII i nie wprowadzono korekt z wyceny.

Rzeczowe środki trwałe wykorzystywane na własny rachunek

Rzeczowe środki trwałe wykorzystywane na własny rachunek dla potrzeb WII wyceniane są w wartości godziwej stosując podejście rynkowe. Towarzystwo dokonuje analiz wartości godziwej rzeczowych składników majątku ujętych w rejestrach środków trwałych sporządzonej dla celów statutowych (PSR).

W przypadku, gdy wartość brutto składników majątku (lub grup składników majątku o podobnych cechach) nie przekracza poziomu istotności, dla których ustalenie wartości godziwej jest utrudnione, Towarzystwo stosuje uproszczenie i przyjmuje wartość określoną w sprawozdaniu finansowym wg PSR. W wyniku przeprowadzonych analiz nie dokonywano korekt w wycenie przyjmując do WII wartości ze sprawozdania finansowego.

tys. zł	31.12.2018			31.12.2017		
	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	354	354	0	367	367	0

Umowy leasingowe

Spółka nie posiada umów leasingowych.

Zmiany w stosowanych zasadach ujmowania i wyceny lub w szacunkach (sek. I wyt. 7, 1.20b wytycznych EIOPA)

W roku 2018 nie wprowadzono zmian.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Aktywo z tytułu podatku odroczonego prezentowane w sprawozdaniu PSR na 31.12.2018 wykazano w kwocie rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego ze względu na niepewność co do możliwości pojawienia się wystarczających dochodów do opodatkowania pozwalających na pełne rozpoznanie aktywa. Następnie aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazywane są w sprawozdaniu PSR po skompensowaniu z rezerwą na podatek odroczonej w rezultacie podatek odroczonej na dzień 31.12.2018 roku jest prezentowany po stronie aktywów i pasywów sprawozdania PSR w wysokości zero zł.

D.2 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów WII przeznaczone są na pokrycie bieżących i przyszłych zobowiązań, jakie mogą wyniknąć z zawartych umów ubezpieczenia, umów gwarancji ubezpieczeniowych lub umów reasekuracji. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe składają się z najlepszego oszacowania oraz marginesu ryzyka.

Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na dzień 31.12.2018 rok dla celów WII oraz dla celów PSR przedstawia poniższa tabela:

tys. zł	Najlepsze oszacowanie (BEL)	Margines ryzyka (RM)	RTU dla celów WII	RTU dla celów PSR	Różnica
Ubezpieczenia zdrowotne	1 603	44	1 647	7 064	-5 417
Ubezpieczenia inne niż na życie	324 054	9 010	333 064	391 528	-58 464
Ubezpieczenia na życie	52 092	1 446	53 538	73 678	-20 140
Razem	377 749	10 500	388 249	472 270	-84 021

Po uwzględnieniu wartości regresów w wysokości 5 473 tys. zł w wyżej zaprezentowanych rezerwach techniczno- ubezpieczeniowych brutto wg PSR całkowita różnica w wycenie WII do PSR wynosi 78 548 tys. zł.

Porównanie wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do poprzedniego okresu sprawozdawczego przedstawia poniższa tabela:

tys. zł	RTU dla celów WII 31.12.2018	RTU dla celów WII 31.12.2017	Różnica
Ubezpieczenia zdrowotne	1 647	1 857	-210
Ubezpieczenia inne niż na życie	333 064	344 409	-11 345
Ubezpieczenia na życie	53 538	46 180	7 358
Razem	388 249	392 446	-4 197

Najlepsze oszacowanie rezerw szkodowych szacowane jest w przypadku:

- istotnych linii biznesowych na podstawie standardowych metod aktuarialnych typu Chain Ladder z zastosowaniem trójkątów szkód zgłoszonych lub wypłaconych;
- linii, dla których historia nie pozwala na stosowanie metod trójkątów, na podstawie przewidywanych szkodowości;
- szkód rentowych dla roszczeń niezgłoszonych w oparciu o średnią wartość rezerwy na renty zgłoszone, średni czas zgłaszania szkody rentowej oraz liczbę rent dotychczas zgłoszonych.

Wszelkie koszty związane z likwidacją szkód są ujmowane w postaci odpowiednich narzutów. Projekcję przepływów dokonuje się za pomocą rozkładu wypłat odszkodowań wyznaczanych na podstawie trójkątów szkód wypłaconych.

Najlepsze oszacowanie rezerw składek szacowane jest na podstawie różnicy pomiędzy przewidywanymi świadczeniami i wydatkami, a składkami i wpływami wynikającymi z przyszłych zdarzeń szkodowych. Przy szacowaniu rezerwy składek uwzględnia się zachowanie ubezpieczających w postaci odpowiednich wskaźników rezygnacji oraz braku ściągłości składki.

Najlepsze oszacowanie rezerw z tytułu rent szacowane jest metodami matematyki aktuarialnej ubezpieczeń na życie z uwzględnieniem najnowszych tablic trwania życia GUS oraz wskaźnika wzrostu wartości rent w

przyszłości. W przypadku, gdy roszczenie rentowe jest przedmiotem sporu sądowego kwota roszczenia jest skalowana o odpowiedni wskaźnik wygrzalności spraw sądowych.

Margines ryzyka ustala się w wysokości zapewniającej taką wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, jaką zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji zażądałyby za przejęcie zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych oraz wywiązanie się z nich. Margines ryzyka oblicza się przez określenie kosztu pozyskania dopuszczonych środków własnych odpowiadających wymogowi SCR koniecznemu do pokrycia ryzyka wynikającego z przejętych zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych w całym okresie ich trwania.

Niepewność najlepszego oszacowania rezerw związana jest przede wszystkim z możliwymi odchyleniami od obserwowanych trendów historycznych. Odchylenia te mogą wiązać się pojedynczymi zdarzeniami losowymi jak i zmianami w otoczeniu rynkowym lub prawnym, które będą miały przełożenie na proces likwidacji szkód w tym również wycenę rezerwy na szkody zgłoszone (RBNS).

W przypadku rezerw składek istotnym czynnikiem wpływającym na niepewność najlepszego oszacowania jest przyjmowana w wyliczeniach szkodowość. Wzrost w stosunku do obserwowanych trendów historycznych szkodowości z polis w trakcie okresu ochrony powoduje wzrost zobowiązań Towarzystwa.

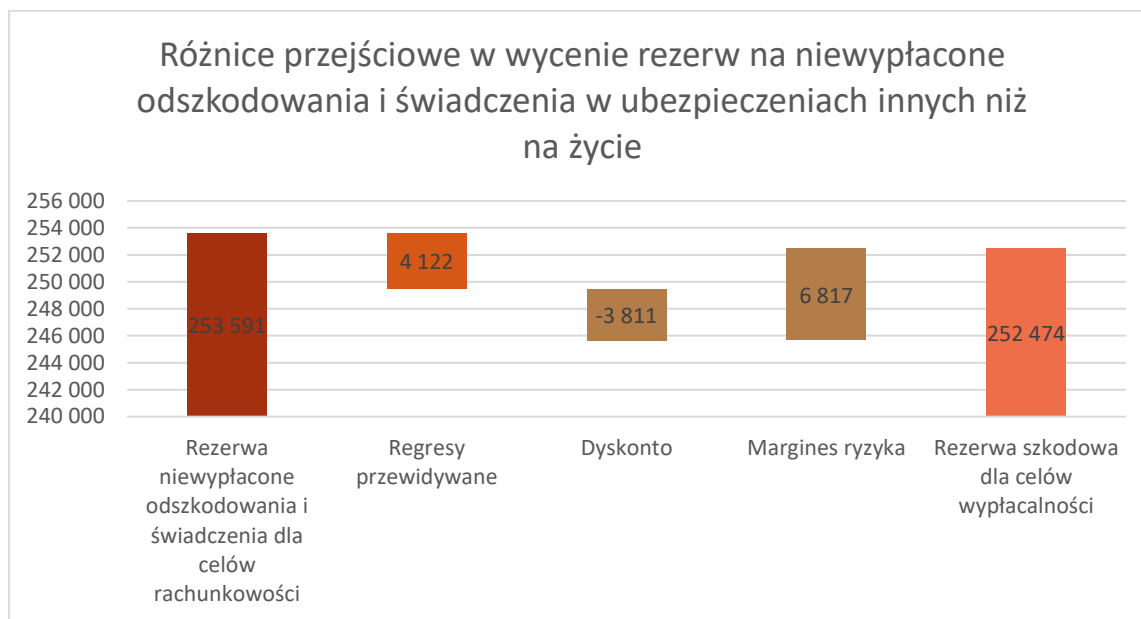
Innym czynnikiem wpływającym na niepewność najlepszego oszacowania rezerw jest przyjęcie odpowiedniej struktury stopy wolnej od ryzyka do dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych. W szczególności spadek stóp procentowych prowadzi do wzrostu wartości zobowiązań. Efekt wzrostu lub spadku stóp procentowych mitygowany jest przez portfel aktywów.

Różnice w wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności a wyceną na potrzeby sprawozdań finansowych PSR w podziale na poszczególne kategorie rezerw przedstawiono poniżej.

Różnice w rezerwie na niewypłacone odszkodowania i świadczenia wynikają przede wszystkim z:

- zmiany wyceny rezerw na odsetki zgodnie z projekcją przepływów;
- uwzględnienia rezerwy na przyszłe regresy wykazywaną oddzielnie w sprawozdaniu finansowym oraz zmiany w wycenie przyszłych regresów, dla których nie stosuje się ograniczenia wynikającego z § 37 Rozporządzenia Ministra finansów z dnia 12 kwietnia 2016 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji, które stanowi, że przy szacowaniu udziału sumy otrzymanych i oszacowanych regresów i odzysków w koszcie odszkodowań i świadczeń danego roku zaistnienia szkody nie może przekroczyć średniej arytmetycznej udziału otrzymanych regresów i odzysków w koszcie odszkodowań i świadczeń z trzech kolejnych lat zaistnienia szkody, bezpośrednio poprzedzających rok, dla którego dokonuje się ustaleń;
- dyskontowania przepływów pieniężnych z tytułu rezerw za pomocą struktury terminowej stopy wolnej od ryzyka;
- tworzenia w rezerwach t-u dla celów wypłacalności marginesu ryzyka.

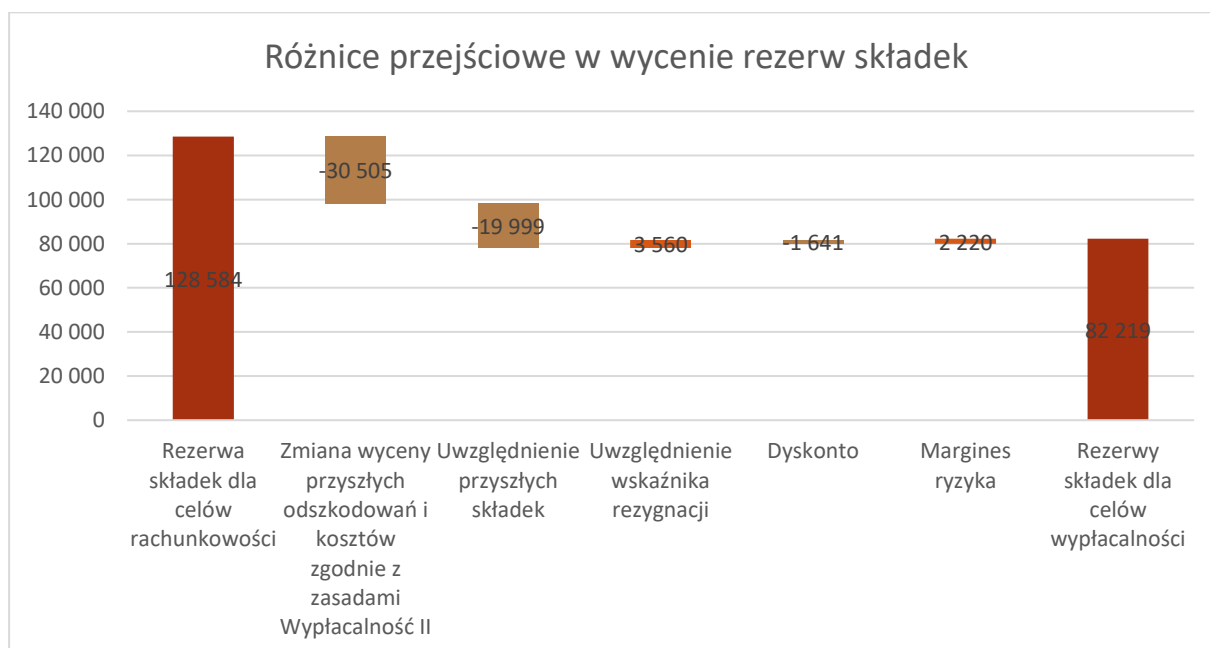
Różnice wartościowe przedstawia poniższy wykres w tys. zł:

Różnice w rezerwie składek wynikają przede wszystkim z:

- przyjęcia współczynników szkodowości i kosztów do wyceny rezerwy składek zgodnie z zasadami Wypłacalność II;
- uwzględnienia przyszłych składek wykazywanych w pozycji należności z tytułu ubezpieczeń w sprawozdaniu finansowym dla celów rachunkowości;
- uwzględnienia zachowania ubezpieczających w postaci wskaźników rezygnacji oraz braku ściągalności składki;
- dyskontowania przepływów pieniężnych z tytułu rezerw za pomocą struktury terminowej stopy wolnej od ryzyka;
- tworzenia w rezerwach t-u dla celów wypłacalności marginesu ryzyka.

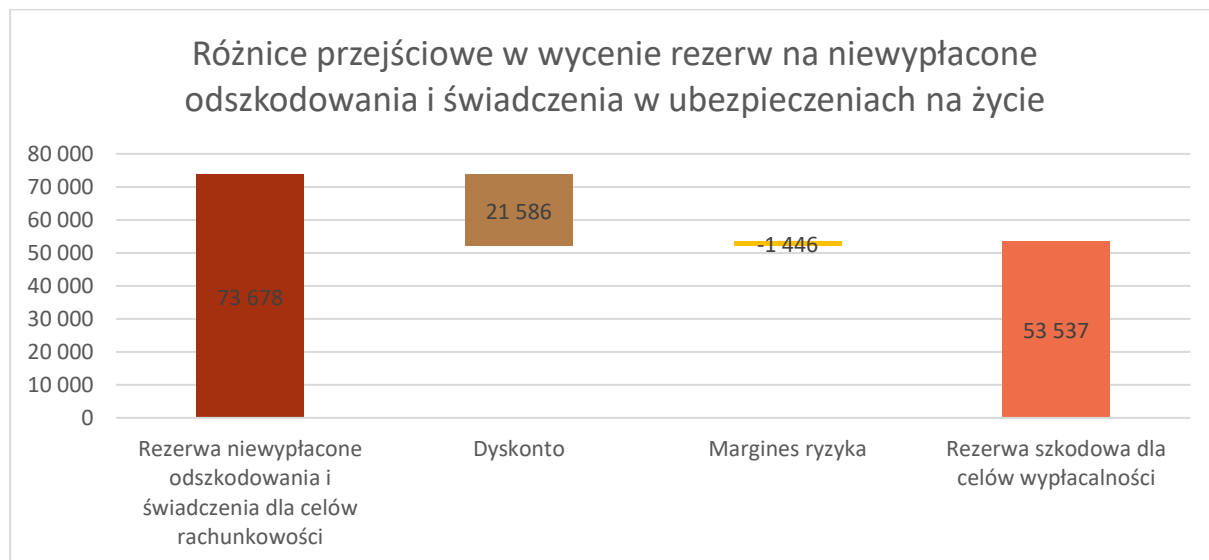
Różnice wartościowe przedstawia poniższy wykres w tys. zł:

Różnice w rezerwie na renty wynikają przede wszystkim z:

- dyskontowania przepływów pieniężnych z tytułu rezerw za pomocą struktury terminowej stopy wolnej od ryzyka;
- tworzenia w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych dla celów WII marginesu ryzyka.

Różnice wartościowe przedstawia poniższy wykres w tys. zł:

W rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych dla celów WII nie tworzy się rezerwy na wyrównanie szkodowości.

Przy obliczaniu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych Towarzystwo nie zastosowało żadnych innych istotnych uproszczeń poza metodami opisanymi w tej sekcji.

D.3 Inne zobowiązania

Poniżej prezentujemy dla każdej istotnej kategorii zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe metody ujęcia i wyceny przyjęte dla celów wypłacalności oraz różnice, w tym w ujęciu ilościowym, w stosunku do metod wyceny przyjętych dla potrzeb sprawozdania finansowego wg PSR.

Pozostałe zobowiązania/rezerwy na potrzeby Wypłacalność II ujmuje się zobowiązania/rezerwy wynikające z prowadzonej przez Towarzystwo działalności za wyjątkiem zobowiązań związanych z ubezpieczeniami i reasekuracją. Obejmują one w szczególności:

- zobowiązania wynikające z obsługi działalności Towarzystwa;
- zobowiązania handlowe; 2
- rozliczenia międzyokresowe bierne.

W pozycji tej nie ujmuje się przychodów przyszłych okresów, które wg PSR prezentuje się w pozycji: Pozostałe zobowiązania (nie wykazane w innych pozycjach).

Na potrzeby sprawozdawczości WII wartość godziwą pozostałych zobowiązań/rezerw nie związanych z transakcjami ubezpieczeniowymi i reasekuracyjnymi z terminem wymagalności do 12 miesięcy ustala się w kwocie wymaganej zapłaty. Zobowiązania z terminem wymagalności powyżej 12 miesięcy stanowią bieżącą wartość przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych, jeśli efekt wartości pieniądza w czasie jest

istotny, przy użyciu stopy dyskontowej (lub stóp) przed opodatkowaniem. Stopa dyskontowa odzwierciedla bieżącą rynkową wartość pieniądza w czasie oraz ryzyko właściwe dla danej rezerwy/zobowiązania.

Nie przekraczając przyjętego poziomu istotności Towarzystwo może zastosować uproszczenie do wyceny rezerwy przyjmując wycenę taką jak w rocznym sprawozdaniu finansowym sporządzonym wg PSR. Pozostałe rezerwy dla PSR obejmują rezerwy na pewne lub w dużym stopniu prawdopodobne straty z tytułu transakcji gospodarczych. Rezerwy te tworzy się i wycenia w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości.

Zobowiązania wynikające ze świadczeń pracowniczych zgodnie z regulacjami WII wyceniane są w wartości godziwej przy zastosowaniu struktury terminowej stopy wolnej od ryzyka publikowanej przez EIOPA. Dla potrzeb SFCR ze względu na nieistotność kwot ujęto w wartości jak dla PSR.

tys. zł	31.12.2018			31.12.2017		
	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	6 459	6 459	0	5 205	5 205	0
Rezerwy z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	191	191	0	139	139	0
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	4 849	4 849	0	7 658	7 536	123

Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych

tys. zł	31.12.2018			31.12.2017		
	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	992	8 807	-7 815	237	25 307	-6 819

Korekta do WII w wartości zobowiązań z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych w wysokości 7 815 tys. zł dotyczy prowizji od przyszłych składek ubezpieczeniowych i jest odpowiednio uwzględniona w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych wg WII.

Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej

Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej dla WII obejmują zobowiązania bieżące wobec reasekuratorów i brokerów reasekuracyjnych wynikające z zawartych umów reasekuracji biernej, których termin rozliczenia przypada do dnia bilansowego za wyjątkiem zobowiązań wymagalnych w przyszłych okresach uwzględnianych w wycenie kwot należnych z tytułu reasekuracji na potrzeby Wypłacalności II.

Zobowiązania z tytułu reasekuracji są wyceniane w wartości godziwej.

tys. zł	31.12.2018			31.12.2017		
	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	46 917	96 701	-49 784	35 908	88 352	-52 445

Zobowiązania warunkowe

Wycena zobowiązań warunkowych dla WII stanowi oczekiwaną bieżącą wartość przyszłych przepływów pieniężnych niezbędnych do uregulowania zobowiązania warunkowego w całym okresie jego trwania. Przy wycenie wykorzystuje się strukturę terminową stóp procentowych wolnych od ryzyka.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Towarzystwo nie rozpoznało istotnych zobowiązań warunkowych do ujęcia w SCFR.

Rezerwa z tytułu podatku odroczonego

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego na potrzeby Wypłacalność II ustala się na podstawie różnicy między wartościami przypisanymi aktywom i zobowiązaniom wycenianym w wartości godziwej dla celów WII a wartościami przypisanymi aktywom i zobowiązaniom ujętym i wycenionym do celów podatkowych.

Aktywo i zobowiązanie podatkowe różni się od wykazanego w sprawozdaniu wg PSR głównie z powodu różnic w metodzie wyceny poszczególnych aktywów i pasywów pomiędzy regulacjami WII a PSR, które w szczególności dla rezerwy na podatek odroczonego wynikają z:

- różnice wynikające z wyceny lokat;
- różnice wynikające z wyceny rezerw techniczno – ubezpieczeniowych;
- różnice wynikające z wyceny zobowiązań wobec pośredników ubezpieczeniowych;
- różnice wynikające z wyceny zobowiązań z tytułu reasekuracji biernej.

Umowy leasingowe

Spółka nie posiada umów leasingowych.

Zmiany w stosowanych zasadach ujmowania i wyceny lub w szacunkach (sek. I wyt. 10, 1.24b wytycznych EIOPA)

W roku 2018 nie wprowadzono zmian.

D.4 Alternatywne metody wyceny

Towarzystwo nie stosowało innych alternatywnych metod wyceny niż te wymienione w wyżej opisanych punktach wyceny aktywów i zobowiązań dla WII.

D.5 Wszelkie inne informacje

Nie występują inne okoliczności poza zawartymi w niniejszym raporcie.

E. Zarządzanie kapitałem

E.1 Środki własne

Środki własne służą pokryciu kapitałowego wymogu wypłacalności. Obejmują podstawowe i uzupełniające środki własne. Środki własne Towarzystwa na dzień 31.12.2018 roku to podstawowe środki własne odpowiadające nadwyżce aktywów nad zobowiązaniami wycenionymi zgodnie z zasadami wg WII.

Towarzystwo zarządza swoimi środkami własnymi poprzez system planowania finansowego o co najmniej trzyletnim horyzoncie czasowym z uwzględnieniem parametrów systemu Wypłacalność II.

Kapitał podstawowy reprezentujący środki własne dopuszczone na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności Towarzystwa został zmniejszony w roku 2018 o 4 312 tys. zł.

Środki własne wg kategorii

Kapitał podstawowy do wysokości dostępnych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności stanowi kategorię 1 nieograniczoną (Tier 1).

Dopuszczone środki własne na pokrycie wymogu SCR i MCR tys. zł	2018	2017
Dopuszczone środki własne na pokrycie wymogu SCR w tym:	84 302	88 614
Kategoria 1 – nieograniczone	84 302	88 614
Dopuszczone środki własne na pokrycie wymogu MCR w tym:	84 302	88 614
Kategoria 1 – nieograniczone	84 302	88 614

Wszystkie środki własne Towarzystwa to środki o najlepszych parametrach jakościowych po względem dostępności do pokrycia strat i w całości zostały zakwalifikowane do kategorii 1.

Poniższa tabela przedstawia wykaz różnic pomiędzy kapitałem własnym ze sprawozdania finansowego na 31.12.2018 roku a nadwyżką aktywów nad zobowiązaniami dla celów WII:

Dopuszczone środki własne na pokrycie wymogu SCR i MCR tys. zł	2018	2017
Kapitał własny wykazany w sprawozdaniu finansowym na 31.12.2017	85 544	72 050
Aktywowane koszty akwizycji	-31 536	-29 675
Aktywa - różnica w wycenie wartości niematerialnych i prawnych do WII	-369	-517
Aktywa - różnica w wycenie lokat do WII	-96	13 590
Aktywa - kwoty należne z umów reasekuracji do WII	-43 376	-45 357
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie do WII	132 103	83 468
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań	-37 969	-48 297
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	-27 814	-24 734
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	0	52 445
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	7 815	6 819
Pozostałe korekty	0	8 822
Rezerwa z tyt. podatku odroczonego	0	0
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami wg WII	84 302	88 614

E.2 Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy

Wysokość kapitałowego wymogu wypłacalności SCR oraz minimalnego wymogu kapitałowego MCR Towarzystwa na dzień 31 grudnia 2018 roku wynoszą odpowiednio: SCR 61 208 tys. zł, MCR 19 105 tys. zł.

SCR	tys. zł	31.12.2018	31.12.2017
ryzyko rynkowe		16 372	17 753
ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta		6 691	12 546
ryzyko aktuarialne - health		4 986	4 771
ryzyko aktuarialne - non-life		39 635	39 993
ryzyko aktuarialne - life		761	670
ryzyko operacyjne		10 004	10 210

Kwoty kapitałowego wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu kapitałowego Towarzystwa na koniec okresu sprawozdawczego wraz z kwotą kapitałowego wymogu wypłacalności w podziale na moduły ryzyka przedstawia formularz S.25.01.21 stanowiący załącznik nr 7 do sprawozdania. Dane ilościowe dotyczące minimalnego wymogu kapitałowego prezentuje również formularz S.28.01.01 stanowiący załącznik nr 8 do sprawozdania.

Towarzystwo nie stosuje uproszczeń ani parametrów specyficznych zgodnie z art. 104 ust. 7 Dyrektywy WII.

Dane wykorzystywane do wyliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności jak i minimalnego wymogu wypłacalności, to dane własne Towarzystwa, pochodzące z systemów finansowo-księgowych, systemów produkcyjnych oraz raportów przygotowanych przez ekspertów.

Towarzystwo stosuje formułę standardową w celu obliczenia SCR. Obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności dokonuje się zgodnie z obowiązującymi przepisami systemu WII przy założeniu, że działalność Towarzystwa będzie kontynuowana. Obliczenie to obejmuje prowadzoną działalność oraz nową działalność, której spodziewane rozpoczęcie nastąpi w ciągu kolejnych 12 miesięcy. W 2018 roku nie było istotnych zmian w sposobie kalkulacji wymogów kapitałowych.

E.3 Zastosowanie podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności

Nie dotyczy.

E.4 Różnice między formułą standardową a stosowanym modelem wewnętrznym

Nie dotyczy - Towarzystwo stosuje formułę standardową do wyliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności (TUZ TUW nie ma modelu wewnętrznego).

E.5 Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności

W 2018 roku Towarzystwo posiadało wystarczające środki własne na pokrycie zarówno minimalnego wymogu kapitałowego, jak i kapitałowego wymogu wypłacalności.

E.6 Wszelkie inne informacje

Nie występują inne okoliczności poza zawartymi w niniejszym raporcie.

Załączniki

Wykazane w załączniku formularze stanowią integralną część niniejszego Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej.

- 1) Pozycje bilansowe (S.02.01.02)
- 2) Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych (S.05.01.02)
- 3) Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie (S.12.01.02)
- 4) Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie (S.17.01.02)
- 5) Odszkodowania i świadczenia z tytułu pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych (S.19.01.21)
- 6) Środki własne (S.23.01.01)
- 7) Kapitałowy wymóg wypłacalności – dla podmiotów stosujących formułę standardową (S.25.01.21)
- 8) Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczeń na życie (S.28.01.01)

Załącznik 1. Pozycje bilansowe (S.02.01.02)

		Wartość bilansowa wg Wypłacalności II / Solvency II value
		C0010
Aktywa / Assets		
Wartość firmy	R0010	
Aktywowane koszty akwizycji	R0020	
Wartości niematerialne i prawne	R0030	
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0040	
Nadwyżka na funduszu świadczeń emerytalnych	R0050	
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	R0060	353 812
Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0070	267 454 548
Nieruchomości (inne niż do użytku własnego)	R0080	49 132 620
Udziały w jednostkach powiązanych, w tym udziały kapitałowe	R0090	0
Akcje i udziały	R0100	0
Akcje i udziały – notowane	R0110	0
Akcje i udziały – nienotowane	R0120	0
Dłużne papiery wartościowe	R0130	207 721 928
Obligacje państwowe	R0140	207 721 928
Obligacje korporacyjne	R0150	0
Strukturyzowane papiery wartościowe	R0160	0
Zabezieczone papiery wartościowe	R0170	0
Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	R0180	0
Instrumenty pochodne	R0190	0
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	R0200	10 600 000
Pozostałe lokaty	R0210	0
Aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0220	0
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0230	0
Pożyczki pod zastaw polis	R0240	0
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie dla osób fizycznych	R0250	0
Pozostałe pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0260	0
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z:	R0270	238 424 037,22
ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0280	200 699 482
ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	R0290	200 699 482
ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0300	0
ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie z wyłączeniem ubezpieczeń na życie	R0310	37 724 555
ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie	R0320	0
ubezpieczenia na życie z wyłączeniem ubezpieczeń na życie	R0330	37 724 555
ubezpieczenia na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0340	0
Depozyty u cedentów	R0350	0
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	R0360	1 013 181
Należności z tytułu reasekuracji biernej	R0370	4 782 019
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	R0380	3 477 401
Akcje własne (posiadane bezpośrednio)	R0390	0
Kwoty należne, dotyczące pozycji środków własnych lub kapitału zakładowego, do których opłacenia wezwano, ale które nie zostały jeszcze opłacone	R0400	0
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	R0410	15 973 939
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	R0420	451 241
Aktywa ogółem	R0500	531 940 177
Zobowiązania		
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie	R0510	334 693 481
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	R0520	333 046 180
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0530	0
Najlepsze oszacowanie	R0540	324 053 782
Margines ryzyka	R0550	8 992 399
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie)	R0560	1 647 301
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0570	0
Najlepsze oszacowanie	R0580	1 602 823
Margines ryzyka	R0590	44 478
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0600	53 537 381
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń na życie)	R0610	0
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0620	0
Najlepsze oszacowanie	R0630	0
Margines ryzyka	R0640	0
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0650	53 537 381
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0660	0
Najlepsze oszacowanie	R0670	52 091 848
Margines ryzyka	R0680	1 445 534
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0690	0
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0700	0
Najlepsze oszacowanie	R0710	0
Margines ryzyka	R0720	0
Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieceniowe	R0730	0
Zobowiązania warunkowe	R0740	0
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieceniowe)	R0750	6 459 000
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	R0760	191 353
Zobowiązania z tytułu depozytów zakładów reasekuracji	R0770	0
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0780	0
Instrumenty pochodne	R0790	0
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0800	0
Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0810	0
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	R0820	991 785
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	R0830	46 916 930
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	R0840	0
Zobowiązania podporządkowane	R0850	0
Zobowiązania podporządkowane nieuwzględnione w podstawowych środkach własnych	R0860	0
Zobowiązania podporządkowane uwzględnione w podstawowych środkach własnych	R0870	0
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	R0880	4 848 504
Zobowiązania ogółem	R0900	447 638 433
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R1000	84 301 744

Załącznik 3. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie (S.12.01.02)

		Ubezpieczenia z udziałem w zyskach	Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym				Pozostałe ubezpieczenia na życie		Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja czynna	Ogółem (Ubezpieczenia na życie inne niż zdrowotne, w tym ubezpieczenia na życie związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)
			C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070			
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0010	0	0						0	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi obliczanymi łącznie – Ogółem	R0020	0	0						0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka											
Najlepsze oszacowanie											
Najlepsze oszacowanie brutto	R0030	0	0						52 091 848	0	52 091 848
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0080	0	0						37 724 555	0	37 724 555
Najlepsze oszacowanie pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej – Ogółem	R0090	0	0						14 367 293	0	14 367 293
Margines ryzyka	R0100	0	0						1 445 530	0	1 445 530
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych											
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0110	0	0						0	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0120	0	0						0	0	0
Margines ryzyka	R0130	0	0						0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ogółem	R0200	0	0						53 537 381	0	53 537 381

		Ubezpieczenia zdrowotne (bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa)			Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych (reasekuracja czynna)	Ogółem (Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie)
		C0160	C0170	C0180			
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0010	0			0	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi obliczanymi łącznie – Ogółem	R0020	0			0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka							
Najlepsze oszacowanie							
Najlepsze oszacowanie brutto	R0030	0	0	0	0	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0080	0	0	0	0	0	0
Najlepsze oszacowanie pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej – Ogółem	R0090	0	0	0	0	0	0
Margines ryzyka	R0100	0			0	0	0
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych							
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0110	0			0	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0120	0	0	0	0	0	0
Margines ryzyka	R0130	0			0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ogółem	R0200	0			0	0	0

Załącznik 4. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie (S.17.01.02)

		Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa oraz reasekuracja czynna proporcjonalna									
		Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych	Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	Ubezpieczenia pracownicze	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych	Pozostałe ubezpieczenia pojazdów	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej	Ubezpieczenia kredytów i poręczeń	
		C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie		R0010	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi obliczonymi łącznie – Ogółem		R0050	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka											
Najlepsze oszacowanie											
Rezerwy składek		R0060	22 209	627 763	0	45 944 550	7 479 877	1 386	12 384 641	1 037 343	11 370 022
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem		R0140	0	0	0	35 832 625	3 794 658	0	16 568	353 017	1 849 571
Najlepsze oszacowanie dla rezerwy składek netto		R0150	22 209	627 763	0	10 111 935	3 685 219	1 386	12 368 073	684 326	9 520 451
Rezerwy na odszkodowania i świadczenia											
Brutto		R0160	41 989	910 861	0	223 746 975	2 432 757	985	11 787 878	3 985 111	1 928 305
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem		R0240	0	0	0	152 332 771	1 440 547	0	3 687 121	707 311	685 293
Najlepsze oszacowanie netto dla rezerwy na odszkodowania i świadczenia		R0250	41 989	910 861	0	71 414 205	992 209	985	8 100 757	3 277 801	1 243 012
Łączna kwota najlepszego oszacowania brutto		R0260	64 199	1 538 624	0	269 691 535	9 912 633	2 371	24 172 519	5 022 455	13 298 327
Łączna kwota najlepszego oszacowania netto		R0270	64 199	1 538 624	0	81 526 140	4 677 428	2 371	20 468 830	3 962 127	10 763 462
Margines ryzyka		R0280	1 781	42 696	0	7 483 862	275 073	66	670 780	139 372	369 025
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych											
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie		R0290	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Najlepsze oszacowanie		R0300	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Margines ryzyka		R0310	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ogółem											
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ogółem		R0320	65 980	1 581 320	0	277 175 397	10 187 706	2 437	24 843 299	5 161 827	13 667 352
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem		R0330	0	0	0	188 165 395	5 235 206	0	3 703 689	1 060 328	2 534 865
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej – Ogółem		R0340	65 980	1 581 320	0	89 010 002	4 952 500	2 437	21 139 611	4 101 498	11 132 487

		Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa oraz reasekuracja czynna proporcjonalna			Reasekuracja czynna nieproporcjonalna				Ogółem zobowiązania z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie
		Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej	Ubezpieczenia świadczenia pomocy	Ubezpieczenia różnych strat finansowych	Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja nieproporcjonalna pozostałych ubezpieczeń osobowych	Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych	Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych	
		C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160	C0170	
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie		R0010	0	0	0	0	0	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi obliczonymi łącznie – Ogółem		R0050	0	0	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka									
Najlepsze oszacowanie									
Rezerwy składek		R0060	-50 795	1 181 542	665	0	0	0	79 999 214
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem		R0140	0	0	0	0	0	0	41 846 440
Najlepsze oszacowanie dla rezerwy składek netto		R0150	-50 795	1 181 542	665	0	0	0	38 152 774
Rezerwy na odszkodowania i świadczenia									
Brutto		R0160	212 497	607 568	2 464	0	0	0	245 657 391
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem		R0240	0	0	0	0	0	0	158 853 043
Najlepsze oszacowanie netto dla rezerwy na odszkodowania i świadczenia		R0250	212 497	607 568	2 464	0	0	0	86 804 348
Łączna kwota najlepszego oszacowania brutto		R0260	161 703	1 789 110	3 129	0	0	0	325 656 604
Łączna kwota najlepszego oszacowania netto		R0270	161 703	1 789 110	3 129	0	0	0	124 957 122
Margines ryzyka		R0280	4 487	49 647	87	0	0	0	9 036 877
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych									
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie		R0290	0	0	0	0	0	0	0
Najlepsze oszacowanie		R0300	0	0	0	0	0	0	0
Margines ryzyka		R0310	0	0	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ogółem									
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ogółem		R0320	166 190	1 838 757	3 216	0	0	0	334 693 481
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem		R0330	0	0	0	0	0	0	200 699 482
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej – Ogółem		R0340	166 190	1 838 757	3 216	0	0	0	133 993 998

Załącznik 5. Odszkodowania i świadczenia z tytułu pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych (S.19.01.21)

Wypłacone odszkodowania i świadczenia brutto (na zasadzie niekumulatywnej) (wartość bezwzględna)												W bieżącym roku		Suma lat (skumulowana)	
Wcześniejsze lata	Rok	Rok zmiany										C0170	C0180		
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9			10 & +	
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0110			
	R0100												R0100	-	-
N-9	R0160	8 829 029	3 534 428	587 127	392 953	457 461	149 262	91 199	465 493	2 281 131	-	-	R0160	14 208	16 773 876
N-8	R0170	15 051 435	7 794 563	879 370	1 090 173	527 983	941 507	238 203	4 057 472	701 400			R0170	701 400	31 272 106
N-7	R0180	22 877 243	10 867 344	2 022 428	2 005 687	1 958 962	1 837 638	1 308 544	220 213				R0180	220 213	43 098 059
N-6	R0190	35 572 531	16 242 730	3 907 296	5 098 612	5 609 664	4 554 266	790 391					R0190	790 391	71 775 490
N-5	R0200	48 328 014	21 280 000	7 576 318	10 405 295	7 206 860	1 798 808						R0200	1 798 808	96 595 295
N-4	R0210	58 472 392	27 754 720	10 189 611	7 766 366	2 255 380							R0210	2 255 380	106 438 469
N-3	R0220	94 365 775	65 761 923	15 317 384	5 823 606								R0220	5 823 606	181 268 687
N-2	R0230	123 337 512	49 390 192	7 632 553									R0230	7 632 553	180 360 258
N-1	R0240	68 426 807	21 990 086										R0240	21 990 086	90 416 893
N	R0250	52 042 100											R0250	52 042 100	52 042 100
	Całkowicie												Całkowicie	93 240 329	870 041 235

Niedyskontowane najlepsze oszacowanie dla rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto (wartość bezwzględna)												Koniec roku (dane zdyskontowane)		
Wcześniejsze lata	Rok	Rok zmiany										C0360		
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9		10 & +	
		C0200	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	C0290	C0300		
	R0100												R0100	
N-9	R0160	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	574 001	R0160	574 001
N-8	R0170	0	0	0	0	0	0	0	0	3 002 153			R0170	3 002 153
N-7	R0180	0	0	0	0	0	0	0	2 595 767				R0180	2 595 767
N-6	R0190	0	0	0	0	0	0	5 573 168					R0190	5 573 168
N-5	R0200	0	0	0	0	0	32 192 465						R0200	32 192 465
N-4	R0210	0	0	0	0	17 307 250							R0210	17 307 250
N-3	R0220	0	0	0	46 218 279								R0220	46 218 279
N-2	R0230	0	0	52 652 539									R0230	52 652 539
N-1	R0240	0	49 597 672										R0240	49 597 672
N	R0250	64 620 371											R0250	64 620 371
	Całkowicie												Całkowicie	274 333 667

Załącznik 6. Środki własne (S.23.01.01)

		Ogółem / Total	Kategoria 1 - nieograniczona / Tier 1 - unrestricted	Kategoria 1 - ograniczona / Tier 1 - restricted	Kategoria 2 / Tier 2	Kategoria 3 / Tier 3
Podstawowe środki własne przed odliczeniem z tytułu udziałów w innych instytucjach sektora finansowego zgodnie z art. 68 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35 / Basic own funds before deduction for participations in other financial sector as foreseen in article 68 of Delegated Regulation 2015/35		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
Kapitał zakładowy (wraz z akcjami własnymi)	R0010	167 941 000,00	167 941 000,00		0,00	
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z kapitałem zakładowym	R0030	0,00	0,00		0,00	
Kapitał założycielski, wkłady/składki członkowskie lub równoważna pozycja podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	R0040	5 769 120,00	5 769 120,00		0,00	
Podporządkowane fundusze udziałowców/członkowskie w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	R0060	0,00		0,00	0,00	0,00
Fundusze nadwyżkowe	R0070	0,00	0,00			
Akcje uprzywilejowane	R0090	0,00		0,00	0,00	0,00
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z akcjami uprzywilejowanymi	R0110	0,00		0,00	0,00	0,00
Rezerwa uzgodnieniowa	R0130	-89 408 376,00	-89 408 376,00			
Zobowiązania podporządkowane	R0140	0,00		0,00	0,00	0,00
Kwota odpowiadająca wartości aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0160	0,00				0,00
Pozostałe pozycje środków własnych zatwierdzone przez organ nadzoru jako podstawowe środki własne, niewymienione powyżej	R0180	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wypłacalność II / Own funds from the financial statements that should not be represented by the reconciliation reserve and do not meet the criteria to be classified as Solvency II own funds						
Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wypłacalność II	R0220	0,00				
Odliczenia / Deductions						
Wartość odliczeń z tytułu udziałów kapitałowych w instytucjach finansowych i kredytowych	R0230	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Podstawowe środki własne ogółem po odliczeniach	R0290	84 301 744,00	84 301 744,00	0,00	0,00	0,00
Uzupełniające środki własne / Ancillary own funds						
Nieopłacony kapitał zakładowy, do którego opłacenia nie wezwano i który może być wezwany do opłacenia na żądanie	R0300	0,00			0,00	
Nieopłacony kapitał założycielski, wkłady/składki członkowskie lub równoważna pozycja podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności, do których opłacenia nie wezwano i które mogą być wezwane do opłacenia na żądanie	R0310	0,00			0,00	
Nieopłacone akcje uprzywilejowane, do których opłacenia nie wezwano i które mogą być wezwane do opłacenia na żądanie	R0320	0,00			0,00	0,00
Prawnie wiążące zobowiązanie do subskrypcji i opłacenia na żądanie zobowiązań podporządkowanych	R0330	0,00			0,00	0,00
Akredytywy i gwarancje zgodne z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WE	R0340	0,00			0,00	
Akredytywy i gwarancje inne niż zgodne z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WE	R0350	0,00			0,00	0,00
Dodatkowe wkłady od członków zgodnie z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WE	R0360	0,00			0,00	
Dodatkowe wkłady od członków – inne niż zgodnie z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WE	R0370	0,00			0,00	0,00
Pozostałe uzupełniające środki własne	R0390	0,00			0,00	0,00
Uzupełniające środki własne ogółem	R0400	0,00			0,00	0,00
Dostępne i dopuszczalne środki własne / Available and eligible own funds						
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR)	R0500	84 301 744,00	84 301 744,00	0,00	0,00	0,00
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie MCR	R0510	84 301 744,00	84 301 744,00	0,00	0,00	
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR	R0540	84 301 744,00	84 301 744,00	0,00	0,00	0,00
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie MCR	R0550	84 301 744,00	84 301 744,00	0,00	0,00	
SCR	R0580	61 208 000,02				
MCR	R0600	19 105 206,37				
Stosunek dopuszczonych środków własnych do SCR	R0620	137,73%				
Stosunek dopuszczonych środków własnych do MCR	R0640	441,25%				

Załącznik 7. Kapitałowy wymóg wypłacalności – dla podmiotów stosujących formułę standardową (S.25.01.21)

Kapitałowy wymóg wypłacalności – dla podmiotów stosujących formułę standardową				
		Kapitałowy wymóg wypłacalności brutto	Parametry specyficzne dla zakładu	Uproszczenia
		C0110	C0080	C0090
Ryzyko rynkowe	R0010	16 372 145		brak
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	R0020	6 691 415		
Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach na życie	R0030	761 045	brak	brak
Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach zdrowotnych	R0040	4 985 855	brak	brak
Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie	R0050	39 635 320	brak	brak
Dywersyfikacja	R0060	-17 241 890		
Ryzyko z tytułu wartości niematerialnych i prawnych	R0070	0		
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności	R0100	51 203 889		

Obliczanie kapitałowego wymogu wypłacalności		C0100
Ryzyko operacyjne	R0130	10 004 111
Zdolność rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do pokrywania strat	R0140	0
Zdolności odroczonych podatków dochodowych do pokrywania strat	R0150	
Wymóg kapitałowy dla działalności prowadzonej zgodnie z art. 4 dyrektywy 2003/41/WE	R0160	0
Kapitałowy wymóg wypłacalności z wyłączeniem wymogu kapitałowego	R0200	61 208 000
Ustanowione wymogi kapitałowe	R0210	0
Kapitałowy wymóg wypłacalności	R0220	61 208 000
Inne informacje na temat SCR		
Wymóg kapitałowy dla podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji	R0400	0
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla pozostałej części	R0410	61 208 000
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla funduszy wyodrębnionych	R0420	0
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla portfeli objętych korektą dopasowującą	R0430	0
Efekt dywersyfikacji ze względu na agregację nSCR dla RFF na podstawie art. 304	R0440	0

Załącznik 8. Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczeń na życie (S.28.01.01)

Komponent formuły liniowej dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie		C0010		Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))	Składki przypisane w okresie ostatnich 12 miesięcy netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej)
MCR _{NL} Wynik	R0010	18 803 493			
Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych i reasekuracja proporcjonalna	R0020	64 199	587 111	C0020	C0030
Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów i reasekuracja proporcjonalna	R0030	1 538 624	9 547 437		
Ubezpieczenia pracownicze i reasekuracja proporcjonalna	R0040	0	0		
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych i reasekuracja proporcjonalna	R0050	81 526 140	23 465 880		
Pozostałe ubezpieczenia pojazdów i reasekuracja proporcjonalna	R0060	4 677 428	6 366 410		
Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe i reasekuracja proporcjonalna	R0070	2 371	21 544		
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych i reasekuracja proporcjonalna	R0080	20 468 830	31 031 780		
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej i reasekuracja proporcjonalna	R0090	3 962 127	5 688 357		
Ubezpieczenia kredytów i poręczeń i reasekuracja proporcjonalna	R0100	10 763 462	1 149 390		
Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej i reasekuracja proporcjonalna	R0110	161 703	0		
Ubezpieczenia świadczenia pomocy i reasekuracja proporcjonalna	R0120	1 789 110	0		
Ubezpieczenia różnych strat finansowych i reasekuracja proporcjonalna	R0130	3 129	11 120		
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych	R0140	0	0		
Reasekuracja nieproporcjonalna pozostałych ubezpieczeń osobowych	R0150	0	0		
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych	R0160	0	0		
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych	R0170	0	0		

Komponent formuły liniowej dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych z tytułu ubezpieczeń na życie		C0040		Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))	Całkowita suma na ryzyku netto (z odliczeniem umów reasekuracji i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))
MCR Wynik	R0200	301 713			
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – świadczenia gwarantowane	R0210	0		C0050	C0060
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – przyszłe świadczenia uznaniowe	R0220	0			
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0230	0			
Inne zobowiązania z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie i (reasekuracji) ubezpieczeń zdrowotnych	R0240	14 367 293			
Całkowita suma na ryzyku w odniesieniu do wszystkich zobowiązań z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie	R0250		0		
Ogólne obliczenie MCR					
Liniowy MCR	R0300	19 105 206		C0070	
SCR	R0310	61 208 000			
Górny próg MCR	R0320	27 543 600			
Dolny próg MCR	R0330	15 302 000			
Łączny MCR	R0340	19 105 206			
Nieprzekraczalny dolny próg MCR	R0350	16 025 810			
Minimalny wymóg kapitałowy	R0400	19 105 206			

Nazwa zakładu	TUZ Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych
Nazwa sprawozdania	Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej (SFCR)
Okres sprawozdawczy	1.01.2018 r. – 31.12.2018 r.
Kod kontrolny	

Oświadczenie o zgodności ze stanem faktycznym

Zgodnie z § 4 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 lutego 2016 r. w sprawie formy sposobu sporządzenia przez zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji danych i informacji celów nadzoru (Dz. U. poz. 236) oświadczam, że przekazane dane i informacje do celów nad są zgodne ze stanem faktycznym.

1. Kierownik jednostki

PIOTR	ZADROŻNY	PREZES ZARZĄDU	16.04.2019 r.	
imię	nazwisko	funkcja	Data	podpis
MARCIN	ŁUCZYŃSKI	CZŁONEK ZARZĄDU	16.04.2019 r.	
imię	nazwisko	funkcja	Data	podpis
DAWID	PIASECKI	CZŁONEK ZARZĄDU	16.04.2019 r.	
imię	nazwisko	funkcja	Data	podpis

2. Osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych

Nie dotyczy

PIOTR	SZYMKUĆ	16.04.2019 r.	
imię	nazwisko	data	podpis

3. Osoba wykonująca czynności z zakresu usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych

Nie dotyczy

imię	nazwisko	data	podpis

4. Aktuariusz nadzorujący funkcję aktuarialną

KRZYSZTOF	ZABOROWSKI	16.04.2019 r.	
imię	nazwisko	data	podpis